Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 67 (8307). | 4 апрель, 1984 йил ● ЧОРШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ҲАМ ТЕЗ, ҲАМ СИФАТЛИ

БЕКОБОД РАЙОНИ ПАХТАКОРЛАРИ ЧИГИТ ЭКИШНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗМОҚДАЛАР

АЗИМ Сир соҳилларига жойлашган «Победа» колхозининг далалари районнинг бошқа хўжаликлари ерларига нисбатан бирмунча тез етилади. Шу боисдан ҳам хўжалик заршунослари чигит экиш мавсумини районда биринчи бўлиб бошлаб беришлари анъанага айланиб қолган. Мавжуд 1500 гектар майдонни экишга ўз вақтида тайёрлаб қўйган пахтакорлар барака уруғи қадашга барвақт киришдилар. Бегмон Назарқулов, Эшқўзи Ҳидиров, Тангир Маматқулов ўртоқлар бошлиқ бригадалар коллективлари дастлабки куниёқ 10—15 гектардан майдонга чигит экишга улгурдилар. Бунда М. Суяров, Н. Абдуллаев, Ж. Маматқулов каби механизаторлар ва С. Бийболаев, С. Маматкаримов, А. Тангирқулов сингари сеялкачилардан иборат экипаж аъзоларининг хизматлари катта бўлди.

Куни кеча эса район бўйича 170 дан ортиқ экиш агрегати далага олиб чиқилди. Экиш кампанияси оммавий тус олиб кетди.

— Бизда 346 та ҳайдов, 546 та чопиқ трактори, 344 та сеялка ва бошқа механизмларнинг барвақт созлаб қўйилганлиги муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда,— дейди район агросаноат бирлашмасининг бош агрономи Т. Бозорбоев.— Мавсум арафасида механизатор ва сеялкачилар маҳорати, тайёргарлиги юзасидан кўрик-конкурс ўтказилди. Ютуқларни қайд этиш билан бир қаторда йўл қўйилган айрим камчиликлар ҳам аниқланди. Чунончи, кўрик давомида айрим агрегатлардан уруғ уяларга оз—кўп бўлиб тушаётганлиги маълум бўлди. Агрегат шу аҳволда ишлатилса, чигит бир текис униб чиқмай гектарларда белгиланган нормадаги кўчатларга эга бўлмаслик хавфи туғилиши табиий. Шу боисдан ҳам нуқсонларга қисқа вақт ичида барҳам берилди.

Дарҳақиқат, мавсумга пухта ҳозирлик кўрилганлиги деҳқонлар учун ғанимат дақиқаларда унумли самара бермоқда. Мутахассислар уруғнинг ерга бир хил чуқурликда ва меёрида тушишини назорат қилиб боришяпти. Экиш билан бирга ер шароитини ҳисобга олган ҳолда гербицидлар солинмоқда.

Район меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи шарафига 80 минг тонна «оқ олтин» етиштиришга қатъий қарор қилишган. Шунга кўра бу йил 22 минг 585 гектар майдонда пахта етиштирилади. Жумладан, Ленин номли колхоз ва «КПСС XXV съезди» совхозида 2550 гектар майдонда юқори ҳосилли, тезпишар «оқ олтин» нави, «Далварзин» совхози ва Дзержинский номли колхозда эса уруғлик учун биринчи репродукцияли «Тошкент-1» нави экилади. Бу деҳқонлар зиммасидаги масъулият ҳиссини янада орттирмоқда.

Район пахтакорлари кўкламги экиш мавсумини олти иш кунида тугаллаш ниятидалар. Далаларда олиб борилаётган ишлар ана шу мақсадга яраша бўлмоқда.

Ф. ЗИЁДУЛЛАЕВ,
А. ҲАЙДАРОВ.

ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИ
ҲАММАНИНГ МУЛКИГА АЙЛАНСИН

ҚАЛОВИНИ топсанг қор ёнади!.. Доно халқимиз бу нақлнинг мазмуни теран. Инсон ҳар қандай ишларни бажаришга қодир, қийинчиликларни енгишга моҳир. Унинг қўлидан келмайдиган иш йўқ. Фақат қунт, ихлос, меҳр, зўр ҳафсала талаб қилинади. Ана шунда мақсадга эришилади. Тажриба, маҳорат бу ўринда ёрдам беради.

Зеро, тажриба—бу табиат инсонга ато қилган топқирлик, ҳозиржавоблик, омилкорлик, ғайрат, шижоат, сабот, чидам сингари бир талай фазилатларнинг мажмуасидир. Ҳар бир коллективда меҳнат қилаётганларнинг бу фазилатларини эл манфаатига йўналтира билиш керак. Томчилар йиғилиб ирмоқларга айланиб, дарёлардан океанлар ҳосил бўлганидек, энг яхши тажрибалар, илғор усуллар аввало кичик ишлардан, кичик коллективлардан бошланади ва аста-секин кўлами кенгайиб кўпчиликнинг — халқнинг битмас-туганмас хазинасига, бойлигига айланади.

Областимиз қишлоқ хўжалиги, унинг етакчи тармоғи пахтачиликда кейинги йилларда юз берган туб сифат ўзгаришлар пахта етиштиришнинг индустриал технологияси деб тан олинган ва халқимизнинг, партиямизнинг юксак баҳосига сазовор бўлган Тошкент технологияси ҳам ана шу тариқа юзага келди. Бу технологиянинг асосий моҳияти ердан, сувдан, техникадан, жамики моддий ресурслардан оқилона фойдаланиб, мўл, сифатли, арзон, эртаги пахта етиштиришга қаратилгандир. Ана шу технологияни ижодий қўллаб, такомиллаштириб, ҳар бир ернинг, ҳар бир хўжаликнинг тупроқ шароитига, имкониятларига мослаштириб қўллаш истиқболнинг кенг йўлларини очиб бермоқда. Ўтган йилги қийин об-ҳаво шароитида бу технология яна бир бор жиддий синовдан муваффақиятли ўтди.

1983 йилнинг 6 октябрида Бўка районидаги Фрунзе номли колхоз республикада биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини бажарганлиги ҳақида хушхабар олинди. Областда пахта тайёрлаш плани энди 50 процентга яқинлаган бир пайтда колхоз эришган бу меҳнат ғалабаси чинакам омилкорлик, жасорат намунаси эди. Бу илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга моҳирлик билан жорий этиш хосияти эди. Шунда бу колхознинг иш усулларига қизиқиш янада ортди: Унда ҳеч қандай сир йўқ эди: ерлар ҳосилдан эрта бўшаганлиги учун шудгорлаш барвақт тугалланган, чигит ернинг табиий намига ундириб олинган, ҳар гектар ерда ўртача 120 минг тупдан кўчат сақлаб қолинган, ҳар туп ғўза эътиборда бўлган, агротехника тадбирлари бутун мавсум давомида ғўзани машина теримига мослаб ўстиришга қаратиб ўтказилган, дефолиация табақалаштириб амалга оширилган ва терим машиналарининг кенг фронт бўйлаб ишлашига яхши шароит яратилган эди. Шунинг учун ҳам асосий ҳосил машиналарда териб олинди, колхоз маррага барвақт етиб келди.

Райондаги бошқа кўпгина колхозларда ҳам пахтачиликдаги ишлар ана шундай юксак агротехника даражасида ташкил этилаётганлиги бу район деҳқонларининг шуҳратини йилдан-йилга оширмоқда. Зотан, илғор тажрибалар, энг яхши усулларнинг ташкилотчилари, ташаббускорлари сифатида донг чиқарган бўкалик миришкорлар, пахта усталарининг омилкорлиги, ғайрат ва жасоратлари Тошкент технологиясининг юзага келиб шаклланишида, жуда катта роль ўйнади.

Бекобод районидаги Ленин номли, Оққўрғон районидаги «Ленинизм», Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли, Пискент районидаги Свердлов номли, Ғалаба районидаги «Победа», «Ленинград», Янгийўл районидаги «Коммунизм», Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозлари ҳам ҳосилдорликда энг юқори кўрсаткичларга эришиб, ишда ижодий, онгли муносабат, юксак уюшқоқлик, ташаббускорлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Йилнинг қандай келишидан қатъий назар план ва социалистик мажбуриятларини зиёдаси билан уддаламоқдалар. Гектаридан 40—45 центнердан ошириб хирмон кўтармоқдалар. Ҳосилдорликни 50—55 центнерга олиб чиқаётган бригадалар, бўлимлар коллективларининг тажрибалари ҳам бугунги кунда маҳорат мактабига айланиб қолди.

Чорвачилик, сабзавотчилик, боғдорчилик, мевачиликда ҳам ажойиб муваффақиятга эришаётган хўжаликлар, бригадалар сони йил сайин кўпайиб бораётганлиги ғоят қувончлидир. Улар ҳар гектаридан 400—500 центнердан сабзавот, 180—200 центнердан узум олмоқдалар. Соғин сигирлардан 5—6 минг литрдан сут соғиб олинишини таъминламоқдалар. Гўштга топширилаётган қорамолларнинг тирик вазнини 500 килограммдан, қўйларнинг оғирлигини 50—55 килограммдан оширмоқдалар. Булар қишлоқ хўжалигимизнинг барча тармоқларида, ҳар бир соҳасида фойдаланилмай ётган резервлар, имкониятлар ҳали кўп эканлигидан далолат бериб турипти.

Ўтган йили областимизда битта район ва бир неча хўжалик пахта планини бажара олмади. Айрим колхоз, совхозларда сабзавот экинлари ҳосилдорлиги кўнгилдагидек бўлмади. Улар гўшт, сут етиштиришни бир мунча камайтириб юбордилар. Агар шу хўжаликларда ҳам дала ва ферма ишлари илғорлар тажрибаси асосида ташкил этилиб, ташкилотчилик ишлари яхши йўлга қўйилганида эди, қанчадан-қанча қўшимча маҳсулот олинган бўлур эди. Афсуски, баъзи район, хўжаликларнинг раҳбарлари, бу масалага етарли эътибор бермаяптилар. Ишлаб чиқаришга фан ва тажриба ютуқларини жорий этамиз, деб берган ваъдаларини уддасидан чиқиш учун астойдил жон койитмаяптилар.

Бу йил олдимизда янада юксак ва масъулиятли вазифалар турипти. Ҳар бир тармоқда, ҳар бир соҳада янги марраларни эгаллашимиз керак. Яқинда бўлиб ўтган республика партия-хўжалик активи ва ишлаб чиқариш илғорларининг йиғилишида КПСС XXVI съезди қарорлари асосида ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йили учун белгиланган план ва социалистик мажбуриятларни бажаришнинг конкрет йўл-йўриқлари белгилаб берилди. ИЛМИЙ-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ ЮТУҚЛАРИНИ БУНДАН БУЁН ҲАМ ИШГА СОЛИШ, ПАХТА ЕТИШТИРИШНИНГ ИНДУСТРИАЛ ТЕХНОЛОГИЯСИНИ ҲАР БИР ЖОЙНИНГ ШАРОИТИНИ ҲИСОБГА ОЛГАН ҲОЛДА ЖОРИЙ ҚИЛИШ, ШУ АСОСДА ПАХТАЧИЛИКНИ ЖАДАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ЗАРУРЛИГИ алоҳида уқтирилди.

Бу кўрсатмаларни ҳаётга татбиқ этиш айни кунларда партия, совет ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари ва мутахассислардан катта ташкилотчилик, оммавий сафарбарлик ишлари олиб боришни талаб этади. Бу ўринда агросаноат бирлашмаларининг ҳам роли бениҳоя каттадир. Барча яхши ишлар тажрибалар, янгиликлар ана шу бирлашмалар орқали жамланиши, таҳлил этилиши, синовдан ўтказилиши ва сўнгра кенг оммалаштирилиши керак. Яқинда бўлиб ўтган агросаноат комплекси проблемаларига бағишланган Бутуниттифоқ иқтисодий кенгашида агросаноат бирлашмаларининг бу соҳадаги вазифалари аниқ-равшан кўрсатиб ўтилди. Белгиланган планларнинг тақдири ҳозир кўп жиҳатдан экишни уюшқоқлик билан ўз вақтида ва сифатли ўтказишга боғлиқ эканлиги, бунинг учун ҳар бир хўжаликда интенсивлаш асосида ҳосил олиниши зарурлиги, чорвачилик маҳсулдорлигини янада ошириш учун астойдил курашиш кераклиги таъкидланди.

Илиқ-иссиқ кунлар бошланиб, дала ишлари авжига минмоқда. Республика партия-хўжалик активи ва ишлаб чиқариш илғорлари йиғилишида жуда тўғри эслатилганидек, НАВРЎЗДАН СЎНГ ҚИШ КЕЛМАЙДИ, ОТНИ ҚАМЧИЛАШ КЕРАК. Баҳорнинг ҳар бир ғанимат дамлари зое ўтмасин. Ишни илғорлар тажрибаси асосида ташкил этиб, энг биринчи навбатда диққат-эътиборни чигитни ўз вақтида экиб, ернинг табиий намига ундириб, улкан хирмонга замин яратишга қаратиш лозим. Сабзавотчилик, чорвачилик, боғдорчилик ва бошқа соҳалардаги юмушлар ҳам ана шу мақсадларга йўналтирилмоғи лозим.

Ғалаба районидаги Киров номли колхоз деҳқонлари бу йил 1205 гектар майдонда пахта етиштиришади. Улар ҳар гектар ердан 42 центнердан ҳосил кўтаришга астойдил бел боғлашган. Хўжаликда чигит экишга пухта ҳозирлик кўрилди. Айрим майдонларда тажриба экиш ишлари ҳам бошлаб юборилди. Суратларда: (чапдан) колхоз раиси А. Дуйсебеков ва бош агроном Д. Сафаровлар уруғлик чигитни кўздан кечиришяпти. Экиш агрегатлари далаларга чиқарилмоқда. Унгда колхознинг 2-бригадаси илғор механик-ҳайдовчиларидан Қ. Бобоёров.

В. Портнов фотолари.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИЛҒОРЛАРИ ЙИҒИЛИШИ ТАВСИЯЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ПИЛЛА—ШОЙИ-АТЛАСНИНГ ОНАСИ

ПИЛЛА —деҳқоннинг биринчи ҳосили дейишади. Ҳақ гап. Агар у бундан мўл ҳосил олса, яхши кайфият билан янада баракали меҳнат қилиб, бошқа соҳаларда ҳам янги ғалабалар сари дадил одим ташлайди. Шунинг учун ҳам совхозимизда пилладан мўлжалдаги хирмонни уюшга катта эътибор берилади. Бунинг самараси қувончли бўлаётир. Йилдан-йилга «кумуш тола»дан мўл ҳосил олиб келяпмиз. Совхозимизда ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида давлатга 16638 килограмм пилла топширилди. Ҳар қути қурт уруғидан 65 килограммдан ошириб пилла олинди. Бу ҳосилнинг асосий қисми юқори сортларга топширилди.

Ҳар бир ишнинг муваффақияти шу соҳа кишиларининг меҳнатига, тажрибасига, маҳоратига боғлиқ. Пиллачиликда ҳам энг аввало одамларда бу ишга ихлос уйғотиш, уларнинг меҳнатига яраша моддий ва маънавий рағбатлантириб бориш катта аҳамиятга эга.

Хўжалигимизда иш ана шундай ташкил этилмоқда. Биз ипак қурти боқувига олдиндан пухта тайёргарлик кўрамиз. Қурт боқувчилар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа кенг йўлга қўйилиб, унинг натижасини ҳар [illegible] юқори натижага эришган ва сифатли ҳосил топширган пиллакорлар алоҳида тақдирланади. Ўтган йилги мавсумда баракали меҳнат қилган 10 оилага енгил автомашина, қимматбаҳо буюмлар ва пул мукофотлари берилди.

1984 йилда 230 қути қурт уруғи боқишни режалаштирганмиз. План бўйича давлатга 15 тонна пилла сотишимиз зарур. Биз Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллик юбилейига зарбдор меҳнатимиз билан жавоб бериб, 17,5 тонна «кумуш тола» етказиб беришга аҳд қилдик. Албатта, зиммага мажбурият олгандан кейин уни бажариш керак. Бизда сўзимизнинг устидан чиқиш учун реал имкониятлар бор. Бунга январь ойидан буён мустаҳкам замин ҳозирлаяпмиз.

Биринчи навбатда мутахассисларимизни, звено бошлиқларини қайта тайёрлашга катта эътибор бердик. Махсус қисқа курс ташкил этиб, уларни ўқитдик. Курсда фан янгиликлари, ютуқлари билан биргаликда илғор пиллакорлар тажрибаларини кенг оммалаштиришга ҳаракат қилдик.

Совхозимизнинг иккита бўлимида иккита агроучастка тузилди. Участкаларга малакали агротехниклар Малика Турсунова ва Забиҳа Янгибоевалар бошлиқ этиб тайинланди. Айни кунларда улар ипак қурти боқувчилар билан суҳбатлар ўтказишмоқда.

Хўжалигимизда ипак қурти асосан хонадонларда боқилади. Шунинг учун бундан бир ой муқаддам махсус комиссия тузилиб, хонадонларни айланиб чиқдик. Тажриба шуни кўрсатдики, агар қурт қанчалик кенг жойда яйратиб боқилса, унинг ривожланиши ҳам нормал ва ўраган пилласи сифатли бўлади. Шунинг учун биз пиллахоналарнинг ҳажмига қараб қурт тарқатишни режалаштиряпмиз. Оилалар барча керакли буюмлар билан таъминланган. Ёқилғи материаллари, печкалар, сўкичаклар, қоғозлар тарқатилди.

Бу йил областимиз пиллакорлари давлатга 2180 тонна «кумуш тола» етказиб беришга аҳд қилганлар. Улар республика партия-хўжалик активи ва ишлаб чиқариш илғорлари йиғилиши тавсияларига амал қилиб, қурт боқиш мавсумига пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Ҳар қути қурт уруғидан олинадиган пиллани ўтган йилдагига қараганда анча кўпайтириш учун ўзаро мусобақани кучайтирмоқдалар.

Қуртларни жонлантириш цехлари ҳам мавсумга сифатли тайёрланди.

Халқимизда пилла — шойи-атласнинг онаси деган нақл бор. Шундай экан, биз эндиликда пилла сифатини оширишга жиддийроқ эътибор беришимиз керак.

Масалан, илгарилари сифатидан қатъий назар ким қанча пилла топширса, бир хилда ҳақ олаверарди. Биз бунга чек қўйдик. Эндиликда ҳар бир оиланинг топширган пилласи сифати асосий ўлчов ҳисобланади: пилласи юқори сортга қабул қилинган оила кўпроқ, паст сорт пилла топширган оила эса камроқ ҳақ олади. Бундан ташқари пландан ошириб топширилган ҳар килограмм пилла учун 1,5—2 сўмдан қўшимча ҳақ тўлашга қарор қилдик.

Пилла етиштиришни кўпайтиришда ипак қуртларининг асосий озуқа базаси ҳисобланган тут кўчатларининг мўллиги катта аҳамиятга эга. Совхозимизда бу соҳада ҳам бирмунча ишлар амалга оширилмоқда. 75 гектар майдондаги тутзорларга сифатли ишлов бериб қўйилган. Икки марта озиқлантирилди, қатор оралари юмшатилди. Бундан ташқари биз кам ҳосилли тутзорларни йўқотиб экин майдонларига айлантириб, ариқ-зовур бўйларига, кўчаларнинг четларига янги, серҳосил навли тут кўчатларини ўтқазмоқдамиз. Биргина 1984 йилда совхозимиз бўйича 40 минг туп тут кўчати экилди. Бу тадбирларнинг барчаси ипак қуртлари парвариши айни қизиган дамларда ҳам баргларнинг етарли ва сифатли бўлишини таъминламоқда.

Совхозимизда пиллачиликни ривожлантириш тўғрисида гап борганда кўп йиллардан буён мўл ҳосил олиб келаётган ва бу соҳада орттирган тажрибаларини бошқаларга бажонидил ўргатаётган Зеби Зуфарова, Саодат Бадалова, Ҳайри Маҳмуджонова, Норгул Оқжулова, Қундуз Отажонова, Зарифа Бўриеваларнинг номларини ҳурмат билан тилга оламиз. Бу пешқадамлар 1984 йилда ҳам ҳар қути қурт уруғидан 100—110 килограммдан сифатли «кумуш тола» олишга аҳд қилдилар.

Ҳадемай, тутзорлар кўркамлашиб, барг ёзади, ипак қурти жонланади. Бу кунларни муносиб тайёргарлик билан кутаётган пиллакорларимиз албатта, ўз сўзларининг устидан чиқадилар.

К. ОРИПОВА,
Калинин районидаги «Қорасув» совхозининг пиллачилик бош агрономи.

60 ЎРНИГА 90

РИСБУВИ опа Ғалаба районидаги Киров номли ўқув тажриба хўжалигида моҳир пиллакор сифатида танилган. Мана, ўн беш йилдирки, у сидқидилдан меҳнат қилиб келяпти. Ҳар мавсум қурт уруғи олиб, меҳр билан парваришлаб илғорликни қўлдан бермай келаяпти. Моҳир пиллакорнинг кўп йиллик самарали меҳнатлари партия ва ҳукуматимиз томонидан ҳам муносиб тақдирланган. Унинг кўксини учинчи даражали Меҳнат шуҳрати ордени безаган.

Ўн биринчи беш йилликнинг ўтган уч йили Рисбуви опа учун қувончли бўлди. У пилла етиштириш бўйича уч йиллик планини 165 процентга адо этди. Биргина ўтган йилнинг ўзида эса жами 211 килограмм «кумуш тола» олишга муяссар бўлди. Ҳар бир килограмм пилланинг таннархи 9 сўм 50 тийинданга тўғри келди.

Рисбуви опа бу йилги мавсумга ҳам пухта тайёргарлик кўриб қўйган. У яқинда хўжаликда бўлиб ўтган пиллакорлар слётида ташаббус билан чиқди.

— Бу йил ҳар қути ипак қуртидан планда белгиланган 60 ўрнига 90 килограммдан «кумуш тола» олиб, 220 килограмм хом ашё топшираман, — деди.

Ҳа, беш йиллик планни тўрт йилда бажариш ташаббуси билан чиққан моҳир пиллакор Рисбуви Бакированинг бу йилги режалари улкан. У партия ва ҳукуматимизнинг даъватига жавобан фидокорона меҳнат қилиб, маҳсулот таннархини планга қўшимча 10 процент камайтириш ҳисобига ўзи етиштирадиган ҳар килограмм «кумуш тола» таннархини 8 сўм 60 тийинданга туширишга бел боғлаган. Шунингдек, у ёшлардан беш нафарига устозлик қилмоқда.

О. СЎПИХОНОВ.

ЁШЛАР ОЛДИНДА

КОММУНИСТИК районидаги «Правда» колхозининг Одил Икромов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари кўкламги дала ишларини ўз вақтида сифатли ўтказиш билан бирга ипак қурти боқишга ҳам пухта тайёргарлик кўришаяпти. Ўтган йили коллективда 42 қути ипак қурти боқилиб, унинг ҳар қутисидан 70 килограммдан ошириб хом ашё олинган эди. Бу йил бригада бўйича ҳар қути уруғдан 72 килограммдан пилла олишга аҳд қилинди.

Ҳозир барча тут кўчатларига агротехника талаблари асосида ишлов берилиб, таги юмшатиляпти. Шунингдек, қурт боқиладиган жойлар тартибга келтирилаяпти. Булардан ташқари, 3500 туп янги тут кўчатлари ўтқазилди. Бу ишларда Тўрахон Яхёев, Назир Бозоров, Исмоил Акбаров, Тўйчибой Бозоров, Хошим Тошпўлатовлар каби бригада аъзолари астойдил жонбозлик кўрсатмоқдалар.

З. ТОЖИБОЕВ.

21 АПРЕЛЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК КУНИ

КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК ШТАБИДА

2 апрель куни Тошкентда В. И. Ленин туғилган куннинг 114 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ Коммунистик шанбаликни ўтказувчи республика штабининг мажлиси бўлди.

Мажлисда айтиб ўтилганидек, Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқларининг меҳнаткашлари меҳнат байрамига актив тайёргарлик кўрмоқдалар, шу кунги ишларнинг конкрет ҳажмини белгилаб, тежалган хом ашё, ёқилғи ва электр энергия ҳисобига маҳсулотнинг анча қисмини ишлаб чиқариш мақсадида тежамкорлик учун курашни кучайтирмоқдалар. Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари шанбаликнинг юксак ташкилий ва ғоявий-сиёсий даражада ўтказилишини таъминлашлари, шанбалик барча қатнашчиларининг юксак унумли ва зарбдор меҳнат қилиши учун зарур шарт-шароитни вужудга келтиришлари лозим. 21 апрелда саноат корхоналарига, қурилишларга ўн минглаб студентлар, ҳунар-техника билим юртларининг талабалари, ишлаб чиқариш ветеранлари келадилар. Олдиндан қўшимча иш жойлари тайёрлаш, хизмат кўрсатишни ташкил этиш, техника хавфсизлигига оид зарур тадбирлар кўриш талаб қилинади.

Мажлисда кўргазмали ва оғзаки агитация масалаларига, коммунистик шанбалик қатнашчилари орасида мусобақанинг ошкоралигини таъминлашга, шу кунги энг юқори меҳнат ютуқларини кенг пропаганда қилишга алоҳида эътибор берилди.

(ЎзТАГ).

ҲАР КУНГИДАН УНУМЛИРОҚ

Москваликларнинг В. И. Ленин туғилган куннинг 114 йиллиги муносабати билан 21 апрель куни Бутуниттифоқ Коммунистик шанбалиги ўтказиш ҳақидаги ташаббуслари Янгийўл ёғ-мой комбинати ишчи-хизматчилари томонидан қизғин маъқулланди. Айни кунларда барча ишлаб чиқариш участкалари Қизил шанбаликни ўтказишга пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Шу куни ҳамма ишчи-хизматчилар унумли ва сифатли меҳнат қилишга сўз бердилар. Ҳамида Абдусаттарова бошчилигидаги ёғ-экстракт цехи, токарь В. Власенко, прессловчи И. Эшматуллаев, аппаратчи Ш. Мардонбоевлар шу куни сменa топшириғини икки ҳисса ортиғи билан бажаришмоқчи.

Коммунистик шанбалик куни комбинатда 132 тонна тоза ёғ тайёрланади. Шу куни 120 минг сўмлик маҳсулот истеъмолчиларга етказиб берилади.

Ишлаб чиқаришдан бўш бўлган барча хашарчилар эса корхона территорияси ва дам олиш зонасини ободонлаштириш ҳамда кўкаламзорлаштириш ишлари билан банд бўладилар. Шанбалик давомида 500 туп гул кўчатлари ва 3 минг туп дарахт кўчатлари ўтқазилади.

А. МИРАЛИМОВ.

ТЕЖАЛГАН ХОМ-АШЁДАН ТАЙЁРЛАНАДИ

ТОШКЕНТДАГИ чарм-галантерея ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 114 йиллигига бағишлаб ўтказиладиган шанбалик кунида зарбдорларча меҳнат қилиб, ками билан 110 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйдилар. Унинг 80 минг сўми йил бошидан буён тежалган материаллар ва хом ашё ҳисобига ишлаб чиқарилади.

Корхонадаги жами 2150 ишчининг 1950 нафари шанбаликда ўз дастгоҳларини бошқариб, оддий кунларидагидан анча самарали меҳнат қиладилар. Шарифа Аҳмаджонова, Зуфар Юнусов, Саида Толиповалар сингари юзлаб тикувчилар шу куни нормада белгиланганидан 2 баравар кўп маҳсулот тайёрлашмоқчи. Инженер-техник ходимлар, хизматчилардан иборат 200 киши эса бирлашма атрофидаги майдонларга 1200 туп манзарали дарахт кўчатлари ўтқазиш, кўкаламзорлаштириш, ободонлаштириш ишларини амалга оширадилар.

А. АБДУМУТАЛОВ.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИГА ЗАМОНАВИЙ МАШИНАЛАР

ЮЗ ОТ КУЧИГА ТЕНГ БЎЛАДИ

ЧИРЧИҚ дарёсининг ўнг соҳилида яна бир йирик қурилиш майдони пайдо бўлди. Яқиндагина бу ерлар бўмбўш эди. Ҳозир эса гавжумлашиб кетди, кенг кўламдаги бунёдкорлик ишлари бошлаб юборилди ва у кун сайин кенгайиб, жадаллашиб бормоқда. Барпо этилаётган корхона ноёблиги билан ажралиб туради. Бу ерда Ўрта Осиёда кучли двигателлар ишлаб чиқарувчи йирик завод барпо этилмоқда. Унинг ниҳоятда улкан эканлигини тасаввур этиш учун шуни айтиш кифояки, унинг бош корпуси 100 минг квадрат метр майдонни эгаллайди.

— Бу заводда ҳар йили 100 от кучига эга бўлган минглаб двигателлар ишлаб чиқарилади,— дейди «Союзмашхлопководства» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғининг ўринбосари А. Бўриев.— Бундай двигателлар пахтачилик учун мўлжалланган тракторларга ўрнатилади.

Мотор машинанинг юраги ҳисобланади. У қанчалик кучли, бақувват бўлса шунчалик яхши ва унумли бўлади. Айниқса, қишлоқ механизаторлари учун жуда қўл келади.

Ҳозирги вақтда пахтачилик учун мўлжалланган тракторларга қўйилаётган двигателлар талабни тўла қондираяпти, деб бўлмайди. Оғир пахта териш комбайнларига ўрнатилган бундай двигателлар мураккаб рельефли экин майдонлари ёки ғўза зич экилган далаларда тиркалган ёки осма асбоб-ускуналар билан ишлашга қийналмоқда. Об-ҳаво ноқулай бўлган вақтда ҳам улардан фойдаланишнинг имкони бўлмаяпти. Янги двигатель эса шу каби кўпгина муаммоларни ҳал қилиш, жумладан, «МТЗ-100 Х» ҳамда «МТЗ-100 Х2» каби кенг ва тор қаторли пахтачилик учун мўлжалланган тракторларни кўплаб ишлаб чиқаришни йўлга қўйишга имкон туғдиради. Бундай тракторлар ўзларига нисбатан қувватсизроқ бўлган агрегатлар ўрнига келади.

— Юз от кучига эга бўлган тракторлар конструкциясини ишлаб чиқишга энг тажрибали мутахассислар жалб қилинди,— дейди Тошкент трактор заводи истиқболли машиналар конструкторлик бюросининг бошлиғи В. Каверин.— Янги мотор трактор трансмиссиясини тубдан такомиллаштиришни тақозо этади. Шунинг учун ҳам тракторнинг кўпгина узеллари такомиллаштирилади. Гидравлик бошқариш жорий этилади. Тракторлар ва пахта териш машиналари учун кабиналар унификациялашади. Механик ҳайдовчининг иш жойида ҳавони совутиб, салқин қилиб берадиган мослама бўлади. Двигателнинг ишлаш ресурси 8 минг соатдан 10 минг соатгача оширилади.

Конструкторлар мотор заводининг барпо этилишини катта эътибор билан кузатмоқдалар. Беш йилликнинг бу муҳим объектини барпо этаётган бинокорлар ишни тобора жадаллаштиришяпти. Корхона бош корпусини белгиланган муддатда — 2,5 йилда тўла қўлдан чиқариш учун ўзаро мусобақалашиб ишламоқдалар. Барча бунёдкорлик ишлари қатъий график асосида амалга оширилмоқда. Бу ўз навбатида конструкторларни ҳам шоширяпти. Улар Харьковдаги «Гипротракторосельмаш» институти олимлари ва Минск моторсозлари билан яқин ҳамкорликда ишламоқдалар, ўзларининг изланишларида уларнинг ёрдамига суянмоқдалар.

Кўриниб турибдики, юз от кучига эга бўлган двигателни яратишда қардош республикалар вакиллари ҳам иштирок этмоқдалар. Бу яқин ҳамкорлик яхши самара беради, албатта. Тошкент мотори ўзининг энергия қуввати ва вазни бўйича ҳозирги вақтда ҳайдов тракторларида ўрнатилган двигателларга нисбатан анча устун бўлади. Бу ишга «Технолог» илмий ишлаб чиқариш ходимлари ҳам муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Бирлашма мутахассислари двигателнинг қатор узел ва деталларини қимматбаҳо ва оғир металл ўрнига пластмассадан ишлаш бўйича изланиш олиб боришяпти. Бундай қисмлар зангламайди, юксак ҳароратларга, заҳарли химикатлар ва тузлар таъсирига чидамли бўлади, зўриқтириш ва мойлашни талаб этмайди, олдинги металларга нисбатан узоқ муддат ишлайди.

Ана шундай узелларнинг бири ҳаво тозалагич — моноциклондир. Шу вақтгача бу қисм пўлатдан тайёрланарди. У механизаторлар учун айрим қийинчиликлар туғдирмоқда. Чунки, бундай узелларни тез-тез алмаштириб туриш, зангдан тозалашга тўғри келади. Юксак босим остида полиэтилендан тайёрланган моноциклонлар эса енгил, олиб ўрнатилиши осон бўлиб, уларни тез-тез тозалаб туришга ҳам ҳожат қолмайди. Ҳавони анча яхши тозалайди. Бу чангнинг даражаси юқори бўлган пахта плантациялари учун жуда қўл келади. Биргина ана шу детал двигателнинг ишлаш муддатини узайтиришга ҳам ёрдам беради. Шунинг учун унга чет элларда ҳам қизиқиш кучайиб бормоқда. Ҳозирги вақтда бу янгилик АҚШ, Франция, Бельгия ва Германия Федератив Республикасида патент қилинган.

Янги мотор пахта териш техникаси яратувчиларини ҳам изланишга мажбур этмоқда. «Ташсельмаш» заводида янада такомиллашган, шу жумладан бункерлари алмашадиган тўрт қаторли «Ўзбекистон» комбайни ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. «Ташсельмаш»чилар фақат ўзимиздагина эмас, балки ўнлаб чет эл мамлакатларида ҳам машҳур бўлган машиналари маркаси шуҳратини янада оширишга астойдил интилмоқдалар.

Ҳар бир янгилик янги муаммоларни вужудга келтиради. Бундай муаммолар эса анчагина. Уларни муваффақиятли ҳал қилиш янги мотор заводи қурувчилари, юз от кучли двигатель яратувчилари манфаатларига хизмат қилади. Шундай экан, бинокорлар, машинасозлар, конструкторлар ва лойиҳачилар ўртасидаги ҳамкорликни бундан буён ҳам тўхтовсиз мустаҳкамлаб бориш лозим.

Б. АКСАНИЧ,
инженер.

ОБЛАСТЬ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИДА

● Чилонзор районидаги мактаблараро ўқув ишлаб чиқариш комбинатида машинада ёзишни ўрганиш бўйича ҳам курс ташкил этилган. Суратда: ўқитувчи Клавдия Семеновна Григорян 188- ва 217-мактаблар ўқувчилари билан машғулот пайтида.

Р. Шамсутдинов фотоси. (ЎзТАГ)

ҲОЗИРГИ ТАЛАБЛАР АСОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг мактабни ислоҳ қилиш ҳақидаги лойиҳасида ҳунар-техника билим юртларининг келгусидаги вазифалари конкрет белгилаб берилган, уларнинг моддий базасини янада мустаҳкамлаш, таълим-тарбия ишларини яхшилаш, ўқув даргоҳларини малакали кадрлар билан таъминлаш бўйича кўпгина тадбирлар амалга оширилади. Областимиз ҳунар-техника билим юртларида ҳозирги аҳвол қандай? Ана шу ҳақда махсус мухбиримиз С. Ҳасанов область ҳунар-техника билим юрти бошқармаси бошлиғининг ўринбосари О. П. Ермошкин билан суҳбатлашди. Қуйида шу суҳбатни эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Кейинги йиллар ичида область ҳунар-техника таълими базаси анча мустаҳкамланди. Ҳозир 24 мингдан зиёд ўқувчини ўз бағрига олган 59 та билим юрти ишлаб турипти. Шулардан 37 тасида ўрта маълумотли ишчи кадрлар тайёрланаётир. Сўнгги уч йил мобайнида 7 та янги ўқув юртининг фойдаланишга топширилиши талабалар сонини анча оширишни таъминлади. Айни пайтда ўқув юртларининг кўпайиши туфайли турли касбга мансуб бўладиган малакали ишчилар тайёрлашга эътибор янада ортди.

Ўқувчиларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ишларига жиддий киришилди. Билим юртларида сиёсий ахборотлар ўтказиш, лекция-суҳбатлар, китобхонлар конференциялари уюштириб туриш, ишлаб чиқариш илғорлари билан учрашувлар ташкил этиш мунтазам тус олмоқда.

Ангрендаги 17-, Олмалиқдаги 50-, 126-, Чирчиқдаги 12-, Оржоникидзе районидаги 21-, Оққўрғон районидаги 189-ҳунар-техника билим юртларида ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда Ленин хоналаридан, меҳнат, революция ва жанговар шон-шуҳрат музейлари клубларидан унумли фойдаланилмоқда.

Мамлакатимизнинг Москва, Ленинград, Киев, Волгоград, Бухоро, Самарқанд каби йирик шаҳарларига саёҳатлар уюштириш анъанага айланиб қолди. Ўтган йилнинг ўзида жуда кўплаб талабалар ана шу шаҳарларни сайр қилиб қайтдилар.

Область ҳунар-техника билим юртларида ёшларни интернационал ва ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг таъсирчан воситаларидан фойдаланишга интилмоқдамиз. Бу борада Янгийўлдаги 18-, Бекободдаги 43-, 99-, Ангрендаги 17-, 150-, Бўстонлиқдаги 62-, Оққўрғондаги 189-, Чиноз районидаги 1-ҳунар-техника билим юртлари бошқаларга ибрат бўлмоқдалар. Бу жойларда қардош республикалар ва социалистик мамлакатлар ёшлари билан алоқани мустаҳкамлаш мақсадида интернационал дўстлик клублари ишлаб турипти.

Ҳунар-техника билим юртларида талабаларнинг бўш вақтларини кўнгилли ўтишини таъминлаш мақсадида турли тўгарак машғулотларининг фаолиятини жонлантиришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Ҳозир 174 та бадиий ҳаваскорлик тўгараклари машғулотларига 7 мингдан кўпроқ йигит-қиз жалб қилинган.

Жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланадиган ёшларнинг сафи кенгаймоқда. Талабалар спорт бўйича ўтказилаётган мусобақаларда ҳам актив иштирок этмоқдалар. Қатор ҳунар-техника билим юртларининг талабалари СССР халқлари спартакиадасида биринчи бор қатнашиб, бронза медалларининг совриндорлари бўлишди. Улардан айримлари енгил атлетика бўйича СССР терма командаси составига киритилдилар.

Лекин шу билан бирга область ҳунар-техника билим юртлари ишида ҳали камчилик-нуқсонлар, қатор муаммолар ҳам борки, уларни қанчалик тезроқ бартараф этсак, ёшларга касб ўргатиш, таълим-тарбия бериш шунчалик яхшиланади. Ҳозирча ўқувчиларни жалб қилиш бўйича мўлжалдаги кўрсаткичлар қўлга киритилгани йўқ. Ўтган йили 24 та ҳунар-техника билим юрти қабул планини бажармади. Айрим ўқув муассасаларида унчалик эҳтиёж сезилмаётган ихтисосликлар бўйича курслар ташкил этилди. Бу эса қатор корхоналарнинг ишчи кучига бўлган талабига мос эмас.

Баъзи ҳунар-техника билим юртларида назарий ва ишлаб чиқариш таълими дарсларининг савияси анча паст. Бу нуқсон айниқса ижтимоий фанларни ўқитишда яққол сезилмоқда. Ёшларда ўз касбига нисбатан чинакам меҳр уйғотиш, уларда активлик ва ташаббускорликни оширишга эътибор етарли эмас. Чирчиқ, Оҳангарон шаҳарларидаги қатор билим юртларида комсомол-ёшлар ўртасида ғоявий-сиёсий ва тарбиявий-ташкилий ишларни олиб бориш кўнгилдагидек эмас.

Ҳунар-техника билим юртлари учун янги бинолар қуриш ишлари ҳамон суст боряпти. Янги Ангрен ГРЭСи, Оҳангарондаги ҳунар-техника билим юрти биноларининг қурилиши 1982 йилда битиши керак эди. Улар ҳозиргача чала. Чиноз районининг «Партия XXIV съезди» совхозида қурилаётган қишлоқ ҳунар-техника билим юртларида ҳам аҳвол худди шундай. Кўпгина билим юртларида ўқув кабинетларини жиҳозлаш, дастгоҳлар ва бошқа зарур техника билан таъминлаш ишлари яхши эмас. Олмалиқдаги 202-, Чирчиқдаги 211-, Ангрендаги 150-, Коммунистик районидаги 160-ҳунар-техника билим юртларида устахоналар ташкил этилмаган. Калинин районидаги 190-, Чиноз районидаги 166-билим юртларида эса ўқув хўжалиги умуман йўқ.

Ҳунар-техника билим юртларида ҳуқуқ билимлари пропагандасини яхшилаш, физкультура ва спортнинг оммавийлигини таъминлаш, кадрлар қўнимсизлигини бартараф этиш борасида ҳали жуда кўп иш қилиниши лозим.

Партия ва ҳукуматимиз мактабни ислоҳ қилиш муносабати билан ҳунар-техника билим юртлари зиммасига малакали ишчи кадрлар тайёрлаб бериш бўйича катта ва масъулиятли вазифалар юклади. Биз ана шу ҳаётий режаларни амалга ошириш учун алоҳида куч, ғайрат, билим ва маҳорат, уюшқоқлик кўрсатиб ишлашимиз зарурлигини чуқур ҳис этяпмиз. Янги-янги вазифаларни белгилаб, уларни амалга ошириш йўлларини излаяпмиз.

● Республикамиз пойтахтидаги «Компрессор» заводида шу вақтгача тайёрланиб келинган машиналардан ўзининг техник-иқтисодий кўрсаткичлари бўйича кескин фарқ қиладиган янги агрегат ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу ротор компрессорлари бўлиб, озиқ-овқат, химия, фармацевтика саноатида кенг фойдаланишга мўлжалланган. Суратларда: 1981 йилда Лейпциг халқаро ярмаркасида олтин медал билан тақдирланган ПР-10 компрессорларнинг йиғиш участкаси (чапда), Қаюмовлар меҳнат сулоласининг бошлиғи токарь Турсун Қаюмов (ўртада) ўз фарзандлари цех бошлиғи Абдуазим (чапда) ва термист Зиёвуддинлар билан суҳбатлашмоқда.

Р. Нуриддинов ва Б. Юсупов фотолари. (ЎзТАГ).

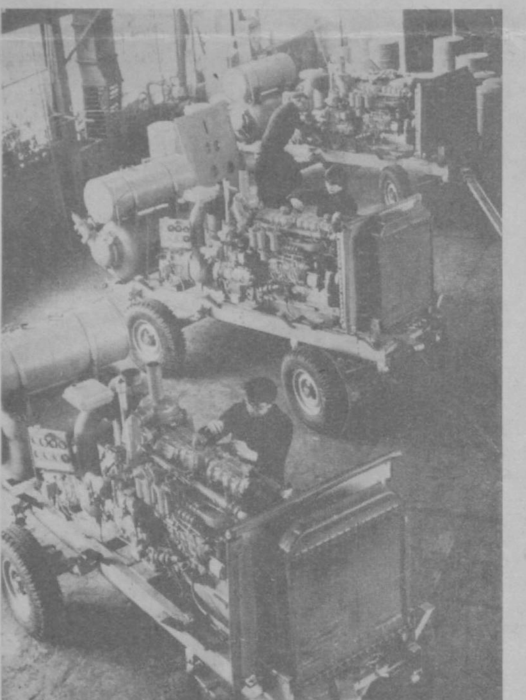

КОЛХОЗ ҚУРИЛИШЛАРИГА

Оққўрғондаги бу ғишт заводи коллективи хайрли иш бажармоқда: областимиз колхозларида олиб борилаётган қурилишлар учун ҳар йили кўплаб ғишт етказиб бермоқда. Колхоз қурилиши ҳажми кенгайган сари коллектив қўлидан чиқаётган маҳсулотга бўлган эҳтиёж ҳам ортиб бормоқда. Шунинг учун ҳам заводда пишиқ ғишт ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш юзасидан тадбирлар кўрилмоқда.

Ҳозирги вақтда корхонани реконструкция қилиш ишлари олиб боriляпти. Ўтган йили заводнинг иккинчи навбати фойдаланишга топширилди. Замонавий типда қурилган бу ишлаб чиқариш қуввати туфайли ғишт тайёрлаш анча ортди. Эндиликда эса эски ғишт заводини реконструкция қилиш ва қувватини ошириш ишлари олиб борилмоқда.

Корхонада ишлаб чиқарилаётган пишиқ ғишт Оққўрғон районн хўжаликларидан ташқари областимизнинг Ғалаба, Бўка, Пискент, Ўрта Чирчиқ, Янгийўл, Бўстонлиқ районларига ҳам етказиб берилмоқда. Бу маҳсулот уй-жойлар, маданий-маиший муассасалар объектлари қурилишида кенг фойдаланиляпти.

Завод коллективи бу йил қўшимча 600 минг дона ғишт ишлаб чиқариш мажбуриятини олиб ишламоқда. Коллективнинг шу йилда қилаётган фидокорона меҳнати яхши самара беряпти. Январь ойи плани анча ортиғи билан адо этилди. Пландаги 450 минг дона ўрнига 676 минг дона пишиқ ғишт ишлаб чиқарилди. Февраль ойи топшириғи ҳам анча зиёдаси билан адо этилди. Март ойида ҳам графикдан ўзиб ишланмоқда.

Коллектив эришаётган ютуқларга мастер Д. Бекиров бошчилигидаги смена, В. Каноикин, А. Абдуллаев; Л. Яцуклар бошчилик қилаётган қолипловчилар, хумдонга ғишт терувчилар бригадалари, ишчилардан Н. Сатторов, В. Клюев, А. Иброҳимовлар муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар топшириқни доим ортиғи билан адо этишяпти.

О. ТЎРАҚУЛОВ.

АЪЛОЧИ АЛОҚАЧИЛАР

Ангрен алоқа узели ходимлари меҳнаткашларга хизмат кўрсатиш маданиятини йилдан йилга кенгайтириб ва яхшилаб бормоқдалар. Бунда ишлаб чиқариш ветеранларининг ҳиссаси катта бўлмоқда. Ўз касбини пухта эгаллаган, унинг шуҳратини оширишга астойдил интилаётган алоқачилар узелда кўпчиликни ташкил этади. Улар ўзларининг машаққатли меҳнатлари билан касбдошларининг ҳурматига сазовор бўлишяпти.

Ветеран алоқачилар ҳақида гап кетгудек бўлса, аввало А. Станкеевская номи биринчилар қаторида тилга олинади. Қарийб чорак асрдан бери шаҳар алоқа узелида оператор бўлиб ишлаб келаётган бу ишчи катта обрўга эга. У ўзининг бой иш тажрибаси ва маҳоратини ёш касбдошларига кунт билан ўргатмоқда. Телефончи оператор А. Иваненконинг ҳам бу соҳада хизмат қилаётганига чорак аср тўлди. Илғор ишчининг хизматлари муносиб тақдирланган. Унинг портрети Ҳурмат тахтасидан тушмай келаяпти. У юқори алоқа ташкилотларининг Фахрий ёрлиқлари, кўплаб раҳматномаларига сазовор бўлган. Кекса почтачилардан Р. Халиулина, Е. Красношчекова, А. Самадурова, Ф. Ихсоновалар ҳам меҳнатга виждонан, сидқидилдан муносабатда бўлишяпти.

М. МУҲАМЕДОВ.

ЎЗ КАСБИНИНГ УСТАЛАРИ

МУҚОВАЧИ

ТОШКЕНТДАГИ «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари илғор, мураббий матбаачи Ортиқ ака Қосимов билан ҳақли равишда фахрланадилар. Негаки, 72 ёшли бу фидоий ишчи, меҳрибон устоз қадрдон коллективи, жонажон ишидан ажралмай, ҳамон касбдошлари билан бир сафда фидокорона меҳнат қилмоқда. Фахрий матбаачининг бу соҳада ишлай бошлаганига ярим асрдан ошди.

Ўз касбига, коллективига бўлган чуқур меҳри тажрибали матбаачи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими Ортиқ ака Қосимовни ишлаб чиқаришда фаол иштирок этишга, самарали меҳнат қилишга ундамоқда. У айни кунларда ҳам ғайрат билан ишлаб, топшириқларни тез ва соз бажаришда бошқаларга ибрат бўлмоқда. Смена давомида икки мингта ўрнига уч мингта ва ундан ҳам ошириб муқова-жилд тайёрлашга эришаяпти.

С. ЖЎРАБОЕВ.

ЁШЛАРНИНГ БЎШ ВАҚТИ БЕҲУДА ЎТМАСИН

СМЕНАДАН СЎНГ

ЧИРЧИҚ ШАҲАР ИШЧИ ЁТОҚХОНАЛАРИДА

Кенг ҳовлидаги спорт майдончаси ишчилар билан гавжум. Бу ерда «Узбекхиммаш» заводининг 2-ётоқхонаси бўйича мини-футбол мусобақалари бўлиб ўтмоқда. Майдондаги ўйинчилар турли ёшдаги кишилардир. Ҳатто улар орасида 40—45 ёшга бориб қолган ишчилар ҳам бор. Аммо ишқибозлар учун бунинг аҳамияти йўқ. Спорт — ҳамма учун, деган шиор бу ерда баланд кўтарилган.

— Бугун дам олиш куни, — дея сўз бошлади ётоқхона тарбиячиси Покиза Абибуллаева,— Кун давомида спортнинг саккиз тури бўйича мусобақалар бўлиб ўтади. Уларда ётоқхонамизда истиқомат қилаётган 220 ишчининг қарийб 85 проценти иштирок этаётир. Спорт ва меҳнат биз учун эгизакдир. Ётоқхонанинг ранг-баранг стендлар билан безатилган қизил бурчаги, катта китоб фондига эга бўлган қироатхонаси, спорт залини айланамиз. Ҳаммаёқ ораста, ишчилар бўш соатларини мазмунли ва мароқли ўтказишаяпти.

— Бизда ўн беш кишидан иборат ётоқхона совети тузилган,— изоҳ беради П. Абибуллаева,— совет аъзолари перспектив ва квартал план асосида иш олиб боришади. Уларнинг актив фаолиятлари туфайли ётоқхонада яшаш ва маданий ҳордиқ чиқариш учун барча шароитлар муҳайё этилган. Ишчилар эрталабки нонуштани шу ердаги ошхона ва буфетда қиладилар. Оқшомлари кутубхона ва қизил бурчак ниҳоятда гавжум бўлади. Ишчиларимиз турли темаларда лекция ва суҳбатлар тинглашни, бадиий адабиётлар ҳақида мунозаралар ўтказишни ёқтиришади. Кўпчилик бўлиб телевизор кўриш, радио тинглаш, газета ва журнал ўқиш, шахмат-шашка ўйнаш, қолаверса, биргаликда келажак ҳақида ширин суҳбатлар қуришга нима етсин.

Ҳақиқатан ҳам ётоқхонадаги маданий-маиший шароит мақтовга лойиқ. Бунда «намунали хона» деган номни олиш учун уюштирилган социалистик мусобақа яхши самара беряпти. Корхона маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилоти ётоқхона ҳаётидан доимо хабардор... Шаҳарнинг 3-микрорайонидаги 58-уйдамиз. Бу уйнинг иккита подъездида 160-қурилиш трестининг 7-ётоқхонаси жойлашган. Ётоқхонада яшаётган қурувчиларнинг ярмидан кўпи Тошкент политехника институти филиалининг кечки бўлими ва Чирчиқ индустриал техникумида ўқишади. ТашПИнинг бешинчи курс студенти, ғишт терувчи, КПСС аъзолигига кандидат Р. Юсупов ётоқхонадаги шароитлар ҳақида шундай дейди:

— Ётоқхона турли миллат фарзандларини ўз бағрига олган. Бирга ишлаш, бирга яшаш бизни маънавий жиҳатдан жуда яқинлаштириб қўйган. Хоналаримизнинг озода ва шинам, ҳовлимизнинг обод ва кўкаламзор бўлиши учун ҳаммамиз бир кишидек қайғурамиз. Коллектив бўлиб дам олиш бизда анъанага айланган. Республика шаҳарлари бўйлаб саёҳатлар уюштириш, музей, театр, дам олиш зоналарида бўлиш бизга завқ бағишламоқда. Ўз навбатида бундай тадбирлар маданий ҳордиқ чиқаришдан ташқари катта тарбиявий аҳамият ҳам касб этаётир. Мен шундай коллективда яшаб, ишлаётганимдан мамнунман.

Шаҳар марказидаги «Ғунча» тикувчилик фабрикасининг ишчилар ётоқхонасида эса 250 хотин-қиз истиқомат қилмоқда. Корхона маъмурияти ўтган йили ётоқхонага 40 минг сўмлик мебель ва турли инвентарлар олиб берди.

Ётоқхонанинг аёлларга хос нозик дид билан безатилган дам олиш хонасида бўлдик. Деворларга «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги», «Чирчиқ шаҳрининг 50 йиллиги», «Бизнинг фабрика» деб номланган тематик фотостендлар, турли мавзудаги плакатлар осилган.

Хона бурчагига телевизор ва радиоприёмник қўйилган, стол устида газета ва журналларнинг янги сонлари терилган. Тувакдаги гуллар эса чамандек очилган. Диққатимизни деворий газета ва «Санитария бюллетени»нинг янги сонлари ўзига тортди. Уларда фабрика илғорлари шарафланиб, айрим ишёқмас, меҳнат интизомини бузувчилар дўстона танқид қилинган, ётоқхона санитария ҳолати акс эттирилган эди.

Ётоқхона кутубхонаси салкам 8 мингта китоб фондига эга. Бу ерда «Меҳнат — Ватанимиз қудратининг асоси», «КПСС XXVI съезди ва партия Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари материаллари», «Экономика тежамли бўлиши керак» деган мавзуларда китоб кўргазмалари ташкил этилган. Кутубхонада уруш ва меҳнат ветеранлари, адабиёт намояндалари билан учрашувлар ўтказилиб турилади. Айниқса, «Совет кишисининг маънавий қиёфаси», «Бахт нима?» деган темалардаги мунозаралар череварларда катта қизиқиш уйғотди.

Ётоқхонада маданий ҳаёт, саломатлик университетлари, «Гўзаллик оламига йўл», «Келажакка интилган диёр», деган мавзулардаги лекторийлар ишлаб турипти. «Билим» жамияти лекторлари кейинги ойларда турли темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказишди. «Моҳир қўллар» клуби ва ётоқхонада ишлаб турган бошқа тўгараклар қизларнинг сменадан сўнг бўш вақтларини мазмунли ва қизиқарли бўлишига кўмаклашмоқда.

Аммо шаҳардаги ишчилар ётоқхоналарининг барчасида ҳам мана шундай намунали шарт-шароитлар яратилган, деб бўлмайди. Мавжуд 18 та ётоқхонанинг 9 тасида кутубхона, дам олиш хоналари, қизил бурчаклар йўқ. Айрим ётоқхоналарнинг санитария ҳолати талаб даражасида эмас, хоналардаги мебеллар яроқсиз. Айниқса, «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-, 2-, «Чирчиксельмаш» заводининг 1-, 2-, «Узбекхиммаш» заводининг 1-ётоқхоналарида аҳвол яхши эмас. Ётоқхоналарда олиб борилаётган тарбиявий ишлар кутилган самараларни бермаяпти. Ўтган йили «Электрохимпром»га қарашли 4-ётоқхонадан тўрт киши ахлоқсизлиги учун чиқариб юборилди. Чамаси, корхона раҳбарлари фақат ишлаб чиқаришга боғлиқ масалаларни кўпроқ ўйлайдилар-у, аммо ишчилар тарбияси билан қизиқмайдилар. Улар ётоқхоналарда кам бўладилар, бу ерлардаги мавжуд аҳвол билан танишмайдилар.

Чирчиқ шаҳар партия комитетида бўлиб ўтган йиғилишда ишчилар ётоқхоналаридаги шароитлар, олиб борилаётган оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишлар атрофлича муҳокама қилинди, йўл қўйилган нуқсонларни бартараф этиш юзасидан муҳим тадбирлар белгиланди. Бундан буён ҳам ётоқхоналардаги шарт-шароитларни яхшилаш, аҳоли истиқомат жойларида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни кучайтириш партия ташкилотларининг доимо диққат-эътиборида туриши керак.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЯНГИЛИКЛАР ШУ ЕРДА ТУҒИЛАДИ

Р. Р. ШРЕДЕР номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси бугунги кунда янгиликларнинг ҳақиқий марказига айланиб қолган. Қардош республикалардан ва чет эллардан Ўзбекистонга ташриф буюрган меҳмонларнинг аксарият қисми бу ерда бўлиб, олимларимизнинг ижодий изланишлари натижаси билан танишадилар. Ўз таассуротларини бирлашма музейидан ўрин олган эсдаликлар китобига ёзиб қолдиришади. Улар орасида ишчи ва Коммунистик партияларнинг намоёндалари, таниқли давлат арбобларининг дастхатларига кўзингиз тушади.

Музей залларига бирлашманинг 86 йиллик фаолиятидан ҳикоя қилувчи нодир китоблар ва қўлёзмалар, унинг филиалларида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлардан намуналар қўйилган. Экспонатлар орасидан муносиб ўрин олган 24 та олтин, кумуш ва бронза медаллари бирлашма коллективининг самарали меҳнатлари халқаро кўргазма ва конкурсларда муносиб баҳоланганидан далолат бериб турибди. Бундан ташқари бирлашма СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг 35 та Дипломи, 12 та олтин медалини қўлга киритиб, бир неча бор Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиш шарафига муяссар бўлган. Жумладан, тўққизинчи ва ўнинчи беш йилликлар якунига кўра икки марта КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ва эсдалик нишони билан тақдирланди. СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг Бутуниттифоқ «Ҳурмат тахтаси»га мазкур коллектив номи зарҳал ҳарфлар билан битиб қўйилган.

Бундай юксак мукофотларга жавобан СССР Озиқ-овқат программасини муваффақиятли адо этиш, боғдорчилик ва токчиликни илмий-назарий жиҳатдан ривожлантириш йўлида самарали меҳнат қилган бирлашма аҳли ўтган йили яна бир қувончли ютуқни қўлга киритди. Беш йилликнинг ҳал қилувчи йили план-топшириқларини муваффақиятли бажарганлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди ва бирлашма номи СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг «Ҳурмат тахтаси»га ёзилди.

Халқимизда «Боғли колхоз — ёғли колхоз» деган ажойиб нақл бор. Республика партия-хўжалик активи ва ишлаб чиқариш илғорларининг йиғилишида ҳам бу ҳақда алоҳида таъкидлаб ўтилганлиги бежиз эмас. Ўлкамиздаги ҳар бир колхоз-совхозда боғдорчилик ва узумчиликка катта эътибор берилаётганлиги туфайли йилнинг турли мавсумларида ширин-шакар Ўзбекистон ноз-неъматлари элимиз дастурхонини тўкин қилмоқда. Бунда бирлашма меҳнат аҳлининг ҳам муносиб улушлари бор. Айни пайтда байроқдор коллектив ихтиёрида 27 та илмий муассаса ишлаб турибди. Жумладан, иккита тажриба станциясида, 4 та таянч пункти, 13 та мевачилик-питомник совхози, Бандихон, Чархин тажриба хўжаликларида, «Ойқор», «Майманак» боғдорчилик-узумчилик совхозларида, Сирдарё ва Эллик-қалъадаги кўчатчилик совхозларида ва 4 та филиалда кенг кўламда тадқиқот ишлари амалга оширилмоқда. Бирлашма қошида ташкил этилган аспирантурада эса боғдорчилик ва узумчилик фанининг бўлажак иқтидорли олимлари таҳсил кўришяпти. Бир йиллик боғбонлар мактабида ҳар йили 150 нафар боғбон—соҳибкорлар тайёрланяпти. Мева ва сабзавотчилик техникумида бир йўла 600 дан ортиқ талаба боғдорчилик, узумчилик, соҳибкорлик соҳасида сўнгги йилларда эришилган фан ютуқлари билан танишиб, бирлашманинг Кенсой бўлимидаги тажриба участкаларида билимларини мустаҳкамлаб бормоқдалар.

Бу борада кадрлар масаласи ижобий ҳал қилинганлиги муҳим аҳамиятга эга

БУТУНИТТИФОҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ ҒОЛИБИ

бўляпти. Ҳозирги вақтда бирлашма ва унинг илмий марказларида, тажриба участкаларида 6763 киши меҳнат қилади. Улардан 360 нафари илмий-тадқиқот ишлари билан машғул, 62 нафар фан доктори ва фан кандидатлари илмий-тадқиқот ишларининг самарадорлигини ошириш йўлида изланиш олиб боряптилар. Шу боисдан ҳам коллективнинг қардош республикалар ва жаҳон давлатлари билан ижодий алоқалари тобора кенгаймоқда.

Бирлашма ва унинг тармоқларида вақти-вақти билан илмий-амалий семинарлар ўтказиш яхши анъанага айланиб қолган. Бу семинарларнинг якуни ва илмий хулосаси республикада боғдорчилик, узумчилик ва виночиликни янада ривожлантиришга хизмат қиляпти. Жумладан, кейинги уч йил давомида олим ва мутахассисларнинг 132 та тавсияси ишлаб чиқаришга жорий қилинди. «Отаҳин», «Космос», «Янги», «Авангард», «Спутник», «Эльберта» номли шафтоли навлари синовдан муваффақиятли ўтди. Айни пайтда шафтолининг «Истиқбол», узумнинг «Суғдиёна» навлари ҳам давлат синовига тавсия этилди.

Дарҳақиқат, бу ерда мевали дарахт ва узум турларининг ғоят бой коллекцияси мавжуд. Бирлашма ва унинг филиалларида ҳозир уруғли меваларнинг 2 мингдан ортиқ, узумнинг 1250 хил, резавор меваларнинг 125 хил, мевали дарахтларнинг 152 хил, субтропик ва цитрус меваларининг 250 хил ва гулларнинг 500 дан ортиқ нави тўпланган.

Коллективнинг колхоз ва совхозларга кўрсатаётган амалий ёрдами кўлами ҳам тобора кенгайиб бормоқда. Фақат ўтган йилнинг ўзидагина хўжаликларга 23 хил илмий тавсиялар берилди. Бу тавсиялар 61 минг гектар майдонда қўлланилиб, йил давомида 9,5 миллион сўмлик иқтисодий самара олинди. Бундан ташқари бирлашма олимларининг бевосита иштироки билан республикамизда ташкил этилган умумий майдони 685 гектарлик янги боғ ва токзорларга кейинги йилларда яратилган навларнинг кўчатлари экилди.

Бирлашма аҳли маҳсулот етиштиришни кўпайтириш ва мевали дарахт кўчатлари етказиб бериш борасида ҳам ибратли ишларни амалга оширяпти. Ўн биринчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида пландаги 6930 тонна ўрнига 7383 тонна мева, 4926 тонна ўрнига 6676 тонна узум етиштирилди. Шу билан бир қаторда мўлжалдагидан 3 миллион дона кўп кўчат ва ток навдалари парваришланиб, буюртмачиларга етказиб берилди. Натижада бирлашмада ва унинг филиалларида олинган соф фойда 6 миллион 400 минг сўмга етди. Ўз навбатида мева, узум ва кўчат етиштириш таннархи ҳам сезиларли даражада арзонлашди. Илмий-тадқиқот ишлари учун сарфланган ҳар бир сўм ҳисобига олинган даромад йил охирига келиб пландаги 6 сўм 10 тийин ўрнига 6 сўм 50 тийинни ташкил этди. Кашфиётлар ва рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш натижасида 18 минг сўмлик иқтисодий самара олиниб, барча тармоқлар бўйича рентабеллик даражаси 46,2 процентни ташкил этди.

Бирлашма лабораторияларида бир зум ҳам иш тўхтамайди. Олимларнинг бутун фикри-зикри тадқиқотлар кўламини оширишга, ҳар бир илмий тавсиянинг самарали бўлишига қаратилган. Бу жиҳатдан, айниқса, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Мирвоҳид Собиров раҳбарлик қилаётган агротехника бўлими ходимлари олиб бораётган ишлар диққатга сазовордир. Улар томчилатиб суғориш методини кашф этиб, республика миқёсида шуҳрат топишган. Бўлимда ҳар йили 5 та илмий тавсия ишлаб чиқаришга жорий қилинмоқда. Айниқса, гибрилен, гербицидлардан фойдаланиш, кўчатзорларда дефолиантларни ишлатиш юзасидан ишлаб чиқилган қимматли тавсиялар боғбонлар учун ҳар томонлама фойдали бўлмоқда. Буни дефолиантлардан фойдаланиш ҳар гектар боғ ҳисобига 110—112 сўмдан самара бераётганлигидан, гибриленни қўллаш меҳнат унумдорлигини 20—25 процент ошириб, гектаридан олинаётган иқтисодий самара 1000 сўмдан 1 минг 200 сўмгача етаётганидан ҳам кўриш мумкин. Бўлимнинг А. Жукова, М. Раззоқов каби 15 нафар илмий ходими кузатишлари асосида бир йил ичида иккита монография, 12 та илмий мақола ва битта ўқув қўлланмаси тайёрланди. Шу кунларда боғдорчилик ва токчиликка оид ўндан ортиқ монография — дарсликларнинг автори М. Собировнинг М. Мирзаев билан ҳамкорликда ёзган «Ўзбекистонда боғдорчилик» китоби нашрдан чиқиш арафасида турибди.

Бирлашмадаги Ю. М. Жавакянц, Р. М. Абдуллаев, В. П. Орехова, Т. Аҳмедов, Э. Эрматов, М. Аҳмедова сингари олимлар ҳам коллектив шуҳратини янада ошириш йўлида куч-ғайратларини аямаётирлар. Шу сабабдан ҳам бирлашманинг ҳар бир куни тарихда қолишга арзигулик кашфиётлар билан бойиб бормоқда.

П. НИШОНОВ,
С. АБДУШАМАЕВ,
Тошкент райони.

БРИГАДА ПУДРАТИГА КЕНГ ЙЎЛ

Бу усул нималар берди?

Озуқакорлар коллективида меҳнатни ташкил этишнинг прогрессив усули ҳақида қизғин баҳс кетди. Шунда Пирмат Абдухолиқов оилавий пудрат асосида ишлаш ташаббуси билан чиқди.

— Янгиликни даставвал биз коммунистлар жорий этишимиз, ҳар соҳада намуна кўрсатмоғимиз керак, — деди у коллектив аъзоларига ўз фикр-мулоҳазаларини баён қилиб. — 20 гектар бедазорни парваришлашни шахсан ўз зиммамга оламан, нарядсиз меҳнат қиламан.

Шундай қилиб, ўртада шартнома тузилди. Унда 20 гектар бедапоянинг ҳар гектаридан 150 центнердан беда пичани топшириш плани, бунинг эвазига тўланадиган ҳақ белгилаб қўйилди.

Хўш, янги усулга ўтиб ишлашнинг дастлабки 1983 йилги натижаси қандай бўлди? Бундан хўжалик нима манфаат кўради-ю, Пирмат Абдухолиқовнинг ўзи нималарга эришди? Айтиш керакки, қўлга киритилган самаранинг салмоғи катта бўлди. Гектаридан йиғиштириб олинган беда пичани 150 центнер ўрнига 220 центнерни ташкил этди. Пландан ташқари 140 тонна кўп хашак йиғиштирилди.

Бунинг эвазига ташаббускор озуқакорга 2793 сўм қўшимча ҳақ ёзилди. Умумий даромади эса 5000 сўмдан ошди. Мана бу пудрат усулининг афзаллигини исботловчи муҳим далилдир.

Пирмат Абдухолиқов колхоз қишлоғининг жонкуяр деҳқонларидан. Ёшлик чоғларидан она ерга меҳр қўйди. Унинг саховатини очиш, мўл ҳосил етиштириш сирларини ўрганди, ўзлаштирди. Фидокорлиги, меҳнатдаги муваффақиятлари учун коммунистлар сафидан жой олди. Қайси ишни топширишмасин, Пирмат Абдухолиқов мақсадга эришмагунча тиниб-тинчимайди.

«Правда» колхозида уни актив жамоатчи, ишчан агитатор сифатида ҳам кўпчилик ҳурмат қилади. Ҳозир у Тошкент қишлоқ хўжалик институти агрономия факультетининг 3-курсида сиртдан билим оляпти.

Шу кунларда Пирмат Абдухолиқов ўзига қарашли бедапояларни агротехник талаблар асосида парваришлаб, бу йил ҳам юқори кўрсаткичларни қўлга киритиш йўлида кўпчилик ўртасида намуна бўляпти.

З. ТОЖИБОЕВ,
Коммунистик райони.

КАНОП СИФАТИ ОШМОҚДА

СОЛДАТСК луб заводи коллективи ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилини меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан якунлаш, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини муносиб нишонлаш учун мусобақани авж олдириб, салмоқли ютуқларни қўлга киритмоқда. Шу йилнинг ўтган ойларида қўшимча ўнларча минг сўмлик каноп толаси ишлаб чиқарилиб, топшириқ 113,2 процент қилиб адо этилди. Сифатли каноп 20 минг сўмлик кўп тайёрланди.

Коллектив эришаётган бу ютуқларга иш вақти ва мавжуд асбоб-ускуналардан оқилона фойдаланаётган бригадалар салмоқли ҳисса қўшишди. Г. Захарченко ва Н. Кудиновалар бошчилик қилаётган бригадалар аъзолари шулар жумласидандир.

Ўзаро социалистик мусобақада пешқадамлик қилаётган бу коллективларнинг ойлик кўрсаткичлари 115—120 процентни ташкил этяпти.

Бу корхона билан мусобақадош Уяли луб заводи ишчи-хизматчилари ҳам планларни бажаришда дуруст натижаларга эришмоқдалар. Социалистик мусобақа асосида ишлаш, илғор иш усулларини қўлланиш туфайли шу йилнинг ўтган икки ойида пландагидан ташқари бир неча минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Давлат плани 101 процентдан ошириб бажарилди.

Мусобақадош коллективлар қўлга киритилган бу ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун курашни қизғин давом эттирмоқдалар.

О. СЎПИХОНОВ.

ҲАМ МЕВА, ҲАМ САБЗАВОТ

ТОШКЕНТ районидаги Навоий номли колхоз аъзолари боғ-роғларни кенгайтиришга ҳам катта аҳамият бермоқдалар. Бундан бир неча йил бурун колхозда икки гектар ерда ёнғоқзор ташкил этилган эди. Бу ёнғоқзор ҳосил бера бошлади. Шуниси диққатга сазоворки, колхозда ёнғоқларнинг орасига сабзавот экилиб, қўшимча даромад ҳам олинмоқда. Масалан, дастлабки йиллари ёнғоқзорлар орасидан мўл картошка, помидор ҳосили олинди. Айни кунларда эса бу ерларга саримсоқ пиёз ва бошқа турли резаворлар экилмоқда.

Ёнғоқзор хўжаликка икки томонлама даромад келтирмоқда. Шуни айтиш керакки, ёнғоқ дарахтларига алоҳида парвариш шарт эмас. У экинлар орасида ўсиб, ҳосил бераверади. Аксинча антибиотик хусусиятлари билан ҳашаротларни ҳайдайди.

Хўжаликда боғ-роғларнинг оралиқларидан самарали фойдаланишда катта тажриба тўпланган.

М. ТУЙЧИЕВ.

ТУТЗОРЛАР КЕНГАЙМОҚДА

● ОҲАНГАРОН районидаги «Ангрен» совхозининг Мутал Аҳмедов бошлиқ пиллачилик бригадаси аъзолари тутзорларни кенгайтириш ишларига алоҳида эътибор беришаяпти. Озуқанинг мўллиги эса ўз навбатида ютуқлар гарови бўлмоқда. Ўтган йили бригадада юз минг туп тут кўчати экилган эди. Бригада аъзолари ниҳолларнинг ҳаммаси яхши тутиб кетиши ва ривожланишини таъминладилар. Бу йил улар тут кўчатларини яна 50 минг тупга кўпайтиришмоқчи.

Ў. ЖЎРАЕВ.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

ЯДРО ҲАЛОКАТИГА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАСИН!

● **РИМ**

Италия матбуоти КПСС Марказий Комитети Бош секретари К. У. Черненконинг Ассизи шаҳри муниципалитети ва францискчилар ордени вакиллари делегациясининг мактубига жавобини кенг шарҳламоқда.

«Мессажеро» газетаси қуйидагиларни таъкидлайди: бу жавоб шундай фикрга олиб келадики, коммунистлар билан католикларнинг фалсафий қарашлари ҳар хил бўлишидан қатъий назар улар тинчлик учун биргаликда кураша оладилар. Шу муносабат билан газета К. У. Черненконинг «музокаралар йўлига қайтиш учун биронта ҳам имконият бой берилмаслиги керак» деган сўзларини алоҳида кўрсатиб ўтади. Совет раҳбари, деб уқтиради газета, кескинликни камайтириш йўли осон эмаслигини, аммо бу йўл равшан кўриниб турганлигини — мухолифликдан воз кечиб, кескинликни юмшатиш, ҳамкорлик, тинч-тотув яшаш йўлига қатъият билан ўтиш, тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принциплари асосида қурол-яроғларни тубдан қисқартиришга киришиш кераклигини ҳам қайд этиб ўтди.

Совет раҳбари Ғарбий Европа мамлакатларидаги тинчлик учун курашчиларнинг фаолиятига юксак баҳо бериб, «ҳозир ер юзидаги тобора кўпроқ кишилар инсоният ҳаётининг ўзига хавф солаётган воқеаларнинг ҳозирги бориши хавфини тушуниб турибдилар» деб уқтирди, дейилади «Жорно» газетасининг шарҳида.

● **ЛОНДОН**

Рейтер агентлиги КПСС Марказий Комитети Бош секретари К. У. Черненко Американинг биринчи бўлиб зарба уришга мўлжалланган янги ядровий ракеталари Европада жойлаштирилишига қарши кенг жамоатчилик доираларининг курашига Европадаги тинчлик учун кураш ҳаракати қўшган ҳиссага юксак баҳо берганлигини таъкидлайди.

Ассизи шаҳри муниципалитети ва францискчилар ордени вакиллари делегациясининг мактубига Совет раҳбарининг жавоби — Совет Иттифоқи инсониятни ядро уруши хавфидан халос қилишга астойдил интилаётганлигини яққол кўрсатади, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Буюк Британия Компартиясининг ташкилотчиларидан бири, машҳур тарихчи Эндро Ротштейн. СССР ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатишга қаратилган куч-ғайратларни бўшаштирмаётганлиги, инсоният йўқ бўлиб кетиши хавфининг олдини олиш учун имкони бўлган ҳамма ишни қилаётганлиги яна бир бор равшан намойиш этилди, деди у. Шу билан бирга КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг жавоби Ғарб матбуотининг, шу жумладан Британия буржуа матбуотининг гўё Совет Иттифоқи ядровий қуролларни қисқартириш тўғрисидаги музокараларнинг яна бошланишини истамаётгандек қилиб кўрсатиш йўлидаги уринишларига берилган «қақшатқич зарбадир» деб таъкидлади Э. Ротштейн.

● **ХАНОЙ**

«Куан Дой Нян зан» газетаси қуйидагиларни ёзади: КПСС Марказий Комитети Бош секретари К. У. Черненконинг Ассизи шаҳри муниципалитети ва францискчилари ордени вакиллари делегациясининг мактубига жавоби — янги уруш хавфининг олдини олиш, инсониятни термоядро ҳалокатидан қутқариб қолиш, ҳозирги цивилизацияни сақлаш ва ривожлантириш муддаоси совет ва итальян халқларини, барча мамлакатлардаги меҳнаткашларни, холис ниятли кишиларни бирлаштириб турганлигининг ёрқин далилидир. Жавобдан кўриниб турибдики, музокаралар йўлига қайтиш учун биронта ҳам имконият бой берилмаслиги керак, Совет Иттифоқи бундан буён ҳам кескинликни юмшатиш, тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик йўлини ўтказаберади, қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун актив курашаберади, деб таъкидлайди газета.

● **КАРАКАС**

КПСС Марказий Комитети Бош секретари К. У. Черненконинг Ассизи шаҳри муниципалитети ва францискчилар ордени вакиллари делегациясининг мактубига жавоби муносабати билан Венесуэла конгресси халқаро сиёсат комиссиясининг раиси собиқ сенатор Р. Карпио Кастильо АҚШ ўзаро ҳурмат асосида ва реалистик позицияларда туриб, СССР билан конструктив мулоқотга ҳақиқатан ҳам тайёр эканлигини бутун масъулиятни зиммасига олиб, ғоят жиддий равишда билдириши керак, деди.

(ТАСС).

4 АПРЕЛЬ—ВЕНГРИЯНИНГ ФАШИСТ БОСҚИНЧИЛАРИДАН ОЗОД ЭТИЛГАН КУН

● **Венгрия пойтахти — Будапешт халқ ҳокимияти йилларида иккинчи жаҳон уруши йилларидаги жароҳатларини тузатиб, гўзал ва кўркам шаҳарлардан бирига айланди. Бу ерда кўҳна архитектура ёдгорликлари ёнида замонавий осмонўпар бинолар ҳам қад кўтаряпти.**

Суратда: Будапештнинг Рожадомба (атиргуллар) баландлигидан кўриниши.

МТИ—ТАСС фотоси.

«ЮМАНИТЕ» ЮБИЛЕЙИГА

ПАРИЖ, 2 апрель. (ТАСС). Безовда (Вальд'Уаз департаменти) Франция Компартияси раҳбарлари, активлари, ветеранларининг «Юманите» газетасини жамоатчилик асосида оммалаштирувчиларнинг учрашуви бўлиб ўтди. Шу учрашув билан 18 апрелда «Юманите» газетаси биринчи сони чиққан куннинг 80 йиллиги нишонланишига бағишланган тадбирлар туркуми бошланди. ФКП Бош секретари Ж. Марше учрашувда сўзга чиқиб, бугунги кунда «Юманите» газетаси ва умуман коммунистик матбуот ўзининг омма ўртасидаги обрў-эътиборини кучайтириш учун кураш олиб бориши кераклигини қайд этиб ўтди. Меҳнаткашларни билимлар билан яхшироқ қуроллантириш, синфий тўқнашувларнинг мураккаб вазиятларида уларга ёрдам бериш, самарали иш кўриш мақсадида ёлғон, сохталаштирилган ахборотни, яширин ёки бузиб кўрсатилган ҳақиқатни аниқлаш учун шундай қилиш зарур.

Ж. Марше француз халқининг бугунги куни ва келажагига қаратилган ҳужумкорлик руҳидаги ишга яна ҳам активроқ қўшилиш, «Юманите» ва ҳафталик «Юманите — диманш» газеталарини кенг оммалаштириш учун кампанияни кучайтириш — юбилей санасини нишонлашнинг энг яхши усулидир, деб таъкидлади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● СОФИЯ. Болгария пойтахтида «Софияда ихтиро этилган» деган мавзуда анъанавий кўргазма очилди. Кўргазмага шаҳардаги илмий тадқиқот институтлари мутахассисларининг ишлари қўйилган. Ишлаб чиқаришни ҳамда бошқариш жараёнларини автоматлаштиришга, хом ашё ва энергияни янги технология асосида тежашга оид экспозициялар алоҳида қизиқиш уйғотмоқда.

● АДДИС-АБЕБА. Эфиопия сув корпорацияси Эфиопия пойтахтини сув билан таъминлаш янги системаси лойиҳасини ишлаб чиқди. Лойиҳада Аддис-абеба атрофида жойлашган Легадади ва Геферс тўғонларида замонавий ускуналар ўрнатиш кўзда тутилади. 1986 йилга бориб, ишлар тугаганидан кейин Легадади сув омборининг ўзидагина сув олиш кунига 50 минг куб метрдан 150 минг куб метргача кўпаяди.

(ТАСС).

ҲИНДИСТОН КОСМОСГА ОДИМЛАЯПТИ

Ҳинд космонавтининг совет «Союз—Т» кемаси бортида, халқаро экипаж составида космосга парвози жуда катта аҳамиятга эгадир. Ҳиндистон бу соҳада мутлақ нулдан йигирма йил мобайнида сунъий йўлдошлар ва ракеталарни конструкция қилиш, тайёрлаш ҳамда фазога учиришга муваффақ бўлди.

1957 йилда миллий обсерваторияда биринчи оптик кузатиш станцияси ўрнатилган эди. 1983 йил апрелида эса Ҳиндистон «Рохини-2» йўлдошини орбитага чиқариб, йўлдошларни учиришга қодир бўлган ракеталарни ишлаб чиқаришга муваффақ бўлган жаҳондаги еттинчи мамлакат (СССР, АҚШ, Англия, Франция, Хитой ва Япониядан сўнг) бўлди.

«Ариабата», «Бхаскара» ва «Инсат-1Б» сингари йўлдошларни учириш ҳинд олимларига ҳозирга қадар кам тадқиқ этилган ҳодисаларни: об-ҳавонинг ўзгариши, муссонларнинг характери, қуёш гамма-радиациясидаги ҳодисаларини ўрганиш имконини берди.

Совет Иттифоқининг иккита ҳинд космонавт-учувчисини бепул тайёрлаш, шунингдек биргаликдаги парвоз билан боғлиқ харажатларни ўз зиммасига олиш тўғрисидаги таклифи мамлакатларимиз ўртасида қарор топган ўзаро дўстлик ва ҳамкорлик руҳидан келиб чиқади. Ҳиндистон космик тадқиқотлар ташкилотининг директори доктор У. Р. Рао Совет Иттифоқи Ҳиндистонга «энг янги космик техникасини ўзлаштиришда сакраш қилишга» ёрдам кўрсатди, деб таъкидлади.

Совет—Ҳиндистон экипажининг космосга парвозининг аҳамияти бу парвоз программаси билан қисқача танишишданоқ маълум бўлади. «Салют-7» — «Союз-Т» орбитал комплексининг Ҳиндистон территорияси устидан парвози вақтида (комплекс мамлакат устидан 628 марта учиб ўтиши керак) ҳинд тадқиқотчи-космонавти ўз мамлакати территориясини ҳамда унга яқин жойлашган Ҳинд океани районларини суратга олиши керак. Космик биология ва медицинаси, материалшунослиги соҳасида экспериментлар ҳам ўтказилади. Амалда парвоз программасига биноан ер табиий ресурсларини космосдан туриб тадқиқ этишнинг ҳозирги даврдаги барча соҳалари қамраб олинади.

ҲАМКОРЛИК УФҚЛАРИ

Бунинг натижасида олинган фотосуратлар олимларга тропик циклонларни кузатиш, сув ўзанлари чегарасини, ўрмон зоналаридаги ўзгаришларни аниқроқ белгилаш, экинлар ҳолатини кузатиш имконини беради. Фотосуратлар олимларга қорларнинг эриши, дарё оқимлари, муссонларнинг бошланиши тўғрисида зарур маълумотлар беради. Топографлар ва геодезистлар эса фойдаланилаётган ерлар тўғрисида маълумотлар ҳамда картографик суратлар натижаларини оладилар.

Программада Ҳимолай тоғлари, бориш қийин бўлган бошқа чекка жойларни. Тар саҳросини текширишга алоҳида эътибор берилади. Ҳимолай тоғларини кузатиш олимларга Ҳиндистон сув ва дарё ресурсларини аниқроқ белгилашда, юқори тоғлик районларда электр станцияларини лойиҳалашда кўмаклашади. Бу маълумотлар мамлакатда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга улкан ёрдам беради.

Тар саҳросини кузатиш ер ости сув манбаларини излаб топишни осонлаштиради. Ҳинд океани бассейнини ўрганишдан асосан планктонга бой районларни, шунингдек, ҳозиргача номаълум бўлган океан ресурсларини аниқлаш мақсади кўзда тутиляпти.

3,2 миллион квадрат километр майдонни эгаллаган Ҳиндистон барча территориясини суратга олиш турли минераллар, нефть ва газ бўлган жойларни аниқлаш имконини бериши мумкин. Бу соҳада Совет Иттифоқи бой амалий тажрибага эга эканлигини назарда тутган ҳолда ана шу умидлар рўёбга чиқишига бўлган ишонч ортмоқда.

Халқаро экипаж материалшунослик соҳасида олиб борадиган бошқа жуда муҳим экспериментлар ярим ўтказгичлар, ўта соф кристаллар, қуёш батареялари элементларини, замонавий медицина асбоб-ускуналарини яратишда қўлланиладиган турли материалларни олишга хизмат қилади. Космосда бу соҳада олиб борилган экспериментлар жуда истиқболли натижалар берди. Ҳозирги пайтда қимматбаҳо фойдали қазилмалар етишмаётганлиги назарда тутилса, бунинг аҳамияти янада равшанроқ билинади.

Медицина-биология экспериментлари тиббиёт учун катта аҳамиятга эга бўлиши шубҳасиздир. Айниқса, вазнсизликнинг инсон организмига таъсирини ўрганишга жиддий эътибор берилади. Биз бу тадқиқотлар давомида Ҳиндистонда яратилган электрокардиограф қўлланилишидан фахрланамиз. Космонавтлар биринчи марта парвоз вақтида инсон организмига йоглар гимнастикасининг таъсирини тадқиқ этадилар. Космосда бу соҳада олиб борилган тадқиқот ва экспериментлар ижобий натижалар берди.

Ҳинд космонавти иштирокидаги ҳамкорликдаги парвоз тинч мақсадлар йўлидаги орбитал тадқиқотларнинг аҳамиятини яна бир марта тасдиқлашига ҳеч шубҳа йўқдир.

Тапан ДАС,
ҳинд журналисти.
(АПН).

ЭРОН-ИРОҚ МОЖАРОСИ

● БАҒДОД, 2 апрель. (ТАСС). Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг навбатдаги ахборотида айтилишича, Ироқ ҳарбий ҳаво кучларининг самолётлари кеча Басрадан шарқроқда, Майсан секторида, шунингдек Эрон территорияси ичкарисида Эрон қўшинларининг позицияларига зарба берди. Душман қўшинларидан ва техникасидан талафот кўрди. Фронтнинг турли участкаларидаги жанговар ҳаракатлар натижасида Эрон кучлари орасида кўп киши ўлди ва жароҳатланди, дейилади ахборотда.

Эрон артиллерияси Ироқнинг Басра ва Ханакин шаҳарларини ўққа тутди.

● НИКОСИЯ, 2 апрель. (ТАСС). Эроннинг ИРНА ахборот агентлиги хабар қилишича, Эрон қўшинлари Ироқнинг фронт жанубий участкасидаги Бардаткан тепаликлари районида бошлаган ҳужумини қайтарганлар. Шу жабҳадаги икки кунлик жанглар давомида Ироқ қўшинлар жиддий талафот берганлар, деб уқтиради агентлик.

АҚШда атроф-муҳит саноат чиқитлари билан кенг кўламда ифлослантирилиши миллионлаб кишиларнинг соғлиғи ва ҳаётини хавф остида қолдирмоқда. Мамлакатда мавжуд бўлган 15 мингта яқин заҳарли ахлатхоналар кўпгина касалликларни келтириб чиқаришга сабаб бўляпти. Ҳукмрон доираларнинг бу ишга панжа орасидан қараётганидан фойдаланаётган монополиялар йилига ахлатхоналарни 20 миллион тоннага яқин заҳарли чиқитлар билан тўлдирмоқдалар.

Суратда: Нью-Гемпшир штатидаги кўпдан-кўп заҳарли ахлатхоналардан бирида.

ТАСС фотохроникаси.

ҲАР БИР ОИЛА КИТОБХОН БЎЛСИН

Каттагина зал тўрида «Доҳий шундай яшаган эди» деб номланган китоб кўргазмаси ташкил этилган. Жовонларга В. И. Лениннинг ўлмас асарлари, унинг ҳаёти ҳақидаги турли брошюра ва китоблар, тарихий суратлар, портретлар дид ва тартиб билан жойлаштирилган. Бутун зал бўйлаб осойишталик, саранжом-саришталик ҳукм суради. Китобхонлар мутолаа қилишмоқда. Кутубхона ходимаси Хонимой Холжигитова уларга намунали хизмат кўрсатаётир.

Бўка район марказий кутубхонасининг ўқув залига кирган киши ана шундай манзаранинг гувоҳи бўлади. Айни кунда кутубхонанинг 38 минг китоб фонди бор. Яқинда эса бу ерга кўплаб янги китоблар келтиришди. Улар орасидаги В. Я. Шишков асарлар тўпламининг саккизинчи томи, Н. М. Карамзиннинг «Рус саёҳатчисининг мактублари», Т. Пўлатовнинг «Ғойибнинг иккинчи сафари» асарлари, Э. Юсуповнинг «Инсон одоби билан» ва бошқа қизиқарли китоблар севиб ўқилмоқда. Бу янги китоблар марказий кутубхонанинг жойлардаги 40 та филиалига ҳам жўнатилди.

— Ўтган йили ҳар бир китобхон ўрта ҳисобда 22 тадан китоб ўқиди, — дейди район марказлашган кутубхоналар системасининг директори Муҳиддин Солиев. — Бу эса областимизнинг ўртача кўрсаткичидан анча юқоридир. Кутубхоначиликка ҳам йил сайин кўпроқ маблағ ажратилаётганлиги бизни қувонтиради.

Районда китобларни пропаганда қилишнинг турли усулларидан кенг фойдаланилмоқда. Китоб кўргазмалари, китобхонлар билан учрашувлар, тематик кечалар, китобсеварлар жамияти конференциялари кўпчиликда катта таассурот қолдираётир. Шу кунларда марказий кутубхонада «Меҳнаткаш аёлларга эътибор», «СССР — тинчлик таянчи», «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги олдидан» каби кўплаб тематик китоб кўргазмалари намойиш қилинмоқда. Шунингдек, раионнинг турли хўжаликлари далаларида, чорвачилик фермаларида, трактор ремонти паркларида, саноат корхоналарида кўчма кутубхоналар ташкил этилмоқда. Айниқса, «Ленин йўли», «Ленинизм», Ильич номли колхозлардаги зиё масканлари деҳқонлар ва механизаторлар билан гавжум. Биби Муслимова, Ҳабиба Абдуллаева, Меҳри Нуруллаева каби зиё тарқатувчилар уларга ишдан бўш вақтларини сермазмун ўтказишда яқиндан ёрдам беришаётир.

Ҳар бир оилани қизиқарли китоблар билан таъминлашда кўнгилли китоб ташувчилар марказий кутубхона ходимларига кўмаклашмоқдалар. Улар ўзлари яшайдиган маҳалла ва қишлоқ аҳлига турли китобларни элтиб, ўқиб тамомлаганларидан сўнг яна кутубхонага қайтариб олиб келишаётир. Бўка шаҳар 8-Март кўчасида яшовчи, пахта тозалаш заводи ишчиси Расул Мўминов, район спорт жамияти болалар футбол тўгараги тренери Шарофиддин Ўринбоев ана шулар жумласидандир. Шунингдек, методика бўлими мудири Гулнора Бобожонова, болалар кутубхонаси мудираси Тожи Йўлчибоева ва бошқалар ҳам ўз меҳнати билан кишилар ҳурматини қозонишаётир.

А. ХЎЖАМОВ.

КЎРГАЗМА ЗАЛЛАРИ БЎЙЛАБ

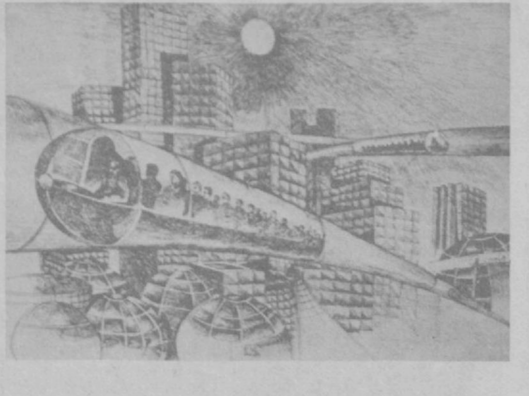

БОЛАЛИКНИНГ РАНГИН ОЛАМИ

РЕСПУБЛИКА Рассомлар союзининг Марказий кўргазмалар залида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги ҳамда совет халқи Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабанинг 40 йиллигига бағишланган тасвирий санъат кўргазмаси очилди. «Республика ёш талантлари ижоди — жонажон социалистик Ватанга!» шиори остида намойиш қилинаётган бу кўргазмага республикамиз барча областлари мактаб ўқувчилари ва кичкинтойларнинг 2 мингдан зиёд ишлари қўйилган.

Мусаффо осмон ва фаровон ҳаёт қучоғида бахтиёр яшаётган она-диёримиз болаларининг беғубор қалби, табиат ва ҳайвонот, эртаклар ва қўғирчоқлар дунёси, мамлакатимизда амалга оширилаётган улуғвор ишлар, коинотни эзгу мақсадлар йўлида тадқиқ этаётган фазогирлар, бутун ер юзида тинчлик, дўстлик ва бахтсаодатнинг тантана қилиши учун кураш... бир сўз билан айтганда, ҳамма-ҳамма воқеа-ҳодисалар ўзига жалб қилади.

Томошабинлар, айниқса, В. И. Ленин номидаги республика пионер ва ўқувчилар саройи, Н. Островский номли шаҳар пионер ва ўқувчилар саройи, тўқимачилар маданият саройининг тасвирий санъат студияси, пойтахт пойабзалчилар маданият саройи, Навоий шаҳридаги «Фарҳод» маданият саройининг тасвирий санъат студияси, Олмалиқ шаҳридаги «Куйловчи жилолар» болалар студияси ва бошқа тўгаракларда ёш ижодкорларга рассомчилик сирларини ўргатиш, халқ амалий санъатига меҳр уйғотиш ва ёш истеъдодларни тарбиялаш борасида самарали ишлар олиб бораётганлигининг гувоҳи бўладилар.

Кўргазмада Тошкент шаҳри ва пойтахт областимизнинг вакиллари фаол иштирок этмоқдалар. Экспонатлар орасида пойтахтимиздаги 188-мактабнинг 8-синф ўқувчиси О. Пономарёва, Куйбишев район санъат мактабининг ўқувчиси Т. Азнабоев, республика пионер ва ўқувчилар саройидан 7-синф ўқувчиси У. Неъматов, Д. Адилгинова, шаҳар пионер ва ўқувчилар саройидан 13 ёшли Н. Абдуллаев ва бошқа ёш рассомларнинг турли мавзудаги суратлари пухта бажарилганлиги билан ажралиб туради. Ҳамза районидаги 161-мактабнинг 2-, 3-синф ўқувчилари томонидан яратилган «Пахта байрами» панноси ўзининг эсда қоларли манзаралари ва ёрқин бўёқлари билан кишида ҳаяжон уйғотади. У халқимиз улкан шодиёнасининг бетакрор кўринишларини ўзида мужассамлаштирган.

Экспонатлар орасидан Олмалиқ, Оҳангарон, Красногорск, Чиноз, Коммунистик, Пискент, Оржоникидзе каби областимизнинг шаҳар ва районларида истиқомат қилаётган болаларнинг ишлари ҳам муносиб жой олган. Айниқса, Олмалиқдаги «Куйловчи жилолар» болалар студияси (раҳбари А. Н. Александров) қатнашчилари томонидан бажарилган ёғоч ўймакорлиги асарлари ўз жозибаси билан кишини мафтун қилади. Шунингдек, чинозлик ўқувчилардан С. Аннинг «Қувиш», Ф. Ҳасановнинг «Қишлоқ мактаби», оҳангаронлик С. Кимнинг «Ойда», Коммунистик районидан О. Безеонованинг «Қўриқхонада», пискентлик ўқувчи У. Шоматовнинг «Табиат қучоғида» каби суратлари ҳам ёш рассомлар келажагига умид уйғотади.

Болалар — бизнинг келажагимиз экан, истиқболнинг қандай бўлиши бугунги ёш авлоднинг таълим-тарбияси, улар нималарга қизиқишига боғлиқ. Шу маънода республикамизнинг ёш талантлари томонидан яратилган бу асарлар партия ва ҳукуматимиз ёш авлоднинг ёрқин келажагини кўзлаб, уларга ҳар жиҳатдан ғамхўрликни кучайтираётганлиги, болаларнинг қобилият ва истеъдодлари камол топишига катта аҳамият бераётганлигининг ёрқин намунасидир.

Р. ҒАНИЕВ.

* * *

● **Суратда: тўқимачилар маданият саройи тасвирий санъат студияси қатнашчиси ўн беш ёшли Сергей Румичевич келажак транспортини шундай тасаввур қилади.**
В. Портнов фоторепродукцияси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ «БОТАНИКА» БОҒИДАН ХАБАРЛАР

ЛЮБОВЬ ШЕВЦОВА ЛОЛАСИ

Гулчилик лабораторияси ходимлари лолаларнинг янги турларини яратиш бўйича тадқиқотлар олиб боряптилар. Яқинда чатиштириш асосида ҳосил бўлган янги навга Любовь Шевцова номи берилди. Янги нав ўзининг тиниқ, оқ пушти ранги, кўркамлиги билан эътиборингизни ўзига жалб қилади.

Шу кунларда лабораториянинг тажриба участкасида беш турдаги камёб лолалар қийғос очилган. Уларнинг бари Ўзбекистон лолаларининг чет эл навлари билан чатиштириш асосида яратилган.

ДОРИВОР ЎСИМЛИКЛАР

Доривор ўсимликлар лабораторияси олимлари бу йил Узоқ Шарқдан келтирилган 40 турдаги камёб ўсимликни районлаштириш устида иш олиб бормоқдалар. Улар орасида атеросклероз касаллигини даволашда ишлатиладиган Япония киостареяси, кишн қувватини ошириш учун Тинч океан багани, тиканакли элеутрокок ўсимликлари бор. Бу дориворлар иқлимлаштирилгандан сўнг Наманган областидаги Абу Али ибн Сино номли совхозда кенг майдонларда етиштирилади. Шу кунгача лабораторияда 372 турдаги доривор ўсимлик бизнинг шароитга мослаштирилди.

МОВИЙ АРЧА ЎЗБЕКИСТОНДА

Қийин ўсадиган ўсимликлар лабораториясида 150 турдан ортиқ дарахт ва буталар бизнинг иқлимга мослаштирилди. Олимларнинг кўп йиллик машаққатли изланишлари яна бир самарали натижа берди. Москва Қизил майдонига кўрк ва улуғворлик бахш этиб турган мовий арчалар Ўзбекистонда ҳам яхши ривожланиб ўсадиган бўлди. Энди у пойтахтимизнинг марказий хиёбонларига, проспектларига ўтқазилади.

Шунингдек, Қрим қарағайи, ботқоқ сарв дарахти каби «Қизил китоб»га киритилган дарахтларни ҳам республикамизда ўстириш учун тадқиқотлар олиб борилаяпти. Бу ишларни амалга оширишда агроном М. Мехко, кичик илмий ходим Р. Норматоваларнинг катта ҳиссаси бор.

ЧОРВА БАРАКАСИ

Биология фанлари доктори Игорь Беломишев ўт ўсимликлари лабораториясига кўп йиллардан бери раҳбарлик қилмоқда. Илмий ходимлар 2 минг турдан ортиқ ўт-ўланлар структураси, яшаш шароитига доир тадқиқотлар олиб боряптилар. Кейинги йилларда серҳосил озуқабоп ўсимликларнинг янги навларини яратиш, мавжудларини бизнинг иқлимга мослаштириш борасида изланишлар олиб борилди. Бугунги кунда 15 турдан ортиқ озуқабоп экинлар олимлар тавсиясига биноан республикамиз далаларига экилмоқда.

А. НОСИРОВА.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ҲАЁТИДАН

СТУДЕНТЛАР ОТАЛИҒИДА

Болалар ўртасида тарбиявий ишлар олиб боришни янада яхшилаш мақсадида пойтахт олий ўқув юртларида педагогик отрядлар ташкил этилди. Тошкент автомобиль-транспорти ва йўллари институти студент-комсомоллари ҳам шундай отряд тузишган. Улар шаҳримиздаги 22-болалар уйини оталиққа олишди. Кейинги йилларда педагогик отряд аъзолари бу тарбия ўчоғида ибратли ишларни амалга оширдилар. Болалар уйида бадиий ҳаваскорлик тўгараклари, спорт секциялари иш бошлади. «Ғунча» миллий рақс тўгараги фаолияти яхши йўлга қўйилди. Студентлардан Р. Эшимова билан Д. Муҳаммедовалар қизларга рақс санъати сирларини ўргатмоқдалар.

«Моҳир қўллар», «Автомобилист» каби тўгаракларнинг машғулотлари ҳам қизиқарли ўтяпти. Бунда педагогик отряд аъзоларидан О. Снеткова, М. Шокирова, Б. Сиддиқовлар жонбозлик кўрсатмоқдалар. И. Самсонова ва М. Михайлова каби талабалар ташаббуси билан яқинда фото тўгараги ҳам ташкил этилди.

Институт ҳузурида ишлаб турган «Полифон» дискоклуби болалар уйига яқиндан ёрдам бермоқда. Клуб томонидан яқинда ўтказилган «Балли, қизлар!» конкурси кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди.

А. АЛИЕВ.

УЙ ИНШОСИ

ҲИКОЯ

ҲЕЧ КИМ ўз отасини ёмонламаса керак. Мен ҳам худди шундай: адажонимни асло-асло ёмонламайман. Тилим ҳам дастлаб «ада-а, ада-а!» деб чиққан экан. Ойим шундай дейдилар. Мен туғилганимда адажоним жуда-жуда севиниб, ўзларини қўярга жой тополмай қолган эканлар, «мана энди менинг авлодим узоқ давом этади», деб. Аммо ойимларнинг айтишларича, адам бу гапларни жуда тез унутибдилар. Уйга кўпинча кеч келадиган бўлиб қолибдилар. Адам ўзлари институтда ўқимаган бўлсалар-да, ишлайдиган заводларида катта эътиборга эга эканлар.

Элас-элас хотирлайман: адажоним ҳамма ҳавас қиладиган даражада келишган эдилар. Мен адажоним чиройли эканликларини эслаб, ҳамон ғурурлангим келади. Ҳамманинг адаси ўзига. Аммо менинг адажоним баланд бўйли, қорачадан келган, қуюқ қошли... жуда-жуда чиройли эдилар. Менга юрадиган қўғирчоқ олиб берганлари ҳамон ёдимда.

Ўзимни тутиб олиб мактабга қатнай бошлаганимда, адажоним уйимиздан кетиб қолган эдилар. Нега, дейсизми? Ойимларнинг айтишларича, адажоним бизларни ташлаб кетган эмишлар. Ишхоналарида бирга ишлайдиган қанақадир бир аёл билан бирга кетганмишлар. Нега шундай қилдиларкин?.. Ўйлаб-ўйлаб, шу саволга жавоб топа олмайман. Ўртоқларимнинг адаларини кўрганимда, ўз-ўзидан кўзларимдан ёш қуюлади. Мана, қўшнимиз— дугонам Лобарнинг адаси ҳар куни қизига музқаймоқ келтиради. Ҳар байрамда Лобарни етаклаб бориб, янги кўйлак, ленталар олиб беради. Ҳулкарнинг адаси ҳам жуда яхшилар. «Оппоғим!» деб эркалаганлари-эркалаган. Кеча янги туфли олиб бердилар. Ҳулкар туфлисини кўз-кўз қилиб, кийиб юрибди. Менинг адажоним-чи? Улар... кетиб қолганлар. Мен музқаймоқни ойим берган пулга ўзим олиб ейман, кўйлакларимни эса ойимнинг ўзлари тикиб берадилар.

Мен бу уй иншосини ёза туриб, деразага қарадим: Раънонинг адаси каттакон торт кўтариб ўтди. Раънога маза, тортни роҳат қилиб ейди. Мен-чи? Бу саволга жавобни ойимдан сўрай олмайман. «Яримта юрагимни сен ҳам эзмагин», деб дарров йиғлашга тушадилар. Ойимларни ҳеч йиғлатгим келмайди. Айтишларича, адамлар кетиб қолганларидан сўнг фабрикага ишга кирганлар. Маҳаллада ҳамма ойимларни «чевар аёл» деб аташади. Ойим гоҳ-гоҳ мени бағриларига босиб:

— Менинг суянчиғим сенсан, қизим! Сендан бошқа ҳеч кимим йўқ!— деб йиғлаб оладилар. Бувим эса тоғаларим билан қишлоқда яшашади. Ҳар йили ёзда, каникулга чиққанимда, ойимлар ўша ерга олиб борадилар. Кунлардан бирида қишлоққа борганимизда, бувим ойимларга:

— Ўзинг пиширган ошни ўзинг ичаверасан-да энди,— деганларини эшитиб қолдим. Бу гапнинг мазмунига аммо сира тушуна олмадим...

Ҳар куни кечқурун адажонимни кутаман. Адамни олиб кетган бегона аёлни танимасам ҳам, жуда-жуда ёмон кўраман. Ўша аёл эртаклардаги ялмоғиз кампирга ўхшаса керак: бадбашара, ёвуз... Эсласам, қўрқиб кетаман. Нега адажоним у ялмоғиздан қўрқмасдан бирга кетиб қолдийкин? Ёки адажонимни ҳамма ёғи берк уйчасига қамаб қўйдимикин? Ишонаман, адажоним пайт пойлаб у ялмоғизнинг уйидан қочиб келади. Ўша уйнинг қаердалигини билганимда, албатта, қутқаргани ёрдамга борардим.

Бу фикрларимни ойимга айтганимда:

— Хаёлпараст бўлиб қолибсан, қизалоғим. Бундай гапларни бошингдан чиқариб ташла!— деб мени бағриларига босиб, унсиз йиғлаб юбордилар. Мен ҳам унга қўшилдим. Нега йиғладик? Иккаламиз ҳам ҳайрон эдик. Аммо мен ҳар оқшом адажонимни кутишни тарк этганим йўқ. Мана, бешинчи синфни тугатаяпман. Мабодо ўша ялмоғизнинг уй адресини билганимда, адажонимга хат ёзган бўлар эдим. Аввал ишлаган заводларига борган эдим, у ердан бўшаб кетибдилар. Танишларининг гапига қараганда, бизнинг шаҳардан кўчиб кетишганмиш. Биламан, адажоним мени, албатта, соғинсалар керак. Эртами-индин келиб қоладилар... Бунга қаттиқ ишонаман. Шунинг учун ҳам адамни ҳар оқшом кутаман!

* * *

Орқадаги парталардан бирида ўтирадиган индамас қизнинг уй иншосини текшириб ўтирар эканман, беихтиёр кўзларимга ёш қуюлиб келди. «Аълочи» қизлардан саналса ҳам, жамоат ишларига камроқ аралашадиган бу қизчани мен яқинда: «Пассивликни ташланг, сингилжон!» деб бироз койигапимни эсладим-у, нега шундай қилдим, деб ўкиндим. Доимо хомуш ва индамаслиги, ўзини болалардан четга олиб юришларининг боиси бор экан-да! Эрталаб дарсга борганда қизчанинг кўнглини кўтариб қўйишга аҳд қилиб қўйдим...

Қизчанинг уй иншосини адажони ҳам бир бор ўқишини жуда-жуда истардим.

ТЎЛҚИН.

БИЛАСИЗМИ?

ТОПҚИРЛИК МАШҚИ

Газетхонлар вақтли нашрларда чоп этилаётган кроссвордларни ечишга ўрганиб қолишган. Улар бўш вақтни мазмунли ўтказишда, кишига ўз билимини синашда ёрдам беради. Баъзиларда кроссворд нима деган оддий савол туғилиши мумкин. Кроссворд инглизча «кросс» —кесишган ва «ворд» — сўз деган маънони англатади. Бунда бир-бири билан кесишган чизиқлардан ташкил топган катакларда шартли белгилар (масалан, рақамлар) қўйилади ва топилиши лозим бўлган сўзлар таърифи маълум тартибда баён этилади.

Бу ажойиб «чизмали — сўз топиш ўйини» илк бор нашр этилганлигига 70 йилдан ошди. 1913 йили жанубий Африканинг Кейптаун шаҳар газетасининг муҳаррири қамоқхонадан бир хат олди. Мактубда тўрт бурчак шакллар чизилган бўлиб, энига ва бўйига қатор бошларидаги катакларга рақамлар ёзилган. Хатда қуйидагилар таъкидланган эди: Қамоқхонада ўтириб, бир ўйин ўйлаб топдим ва уни кроссворд деб атадим. Лозим топсангиз уни газетангизда эълон қилсангиз. Муҳаррир буни бир тентак ёзгандир деб аҳамият бермай, хатни чўнтагига солиб қўя қолди. Кечқурун дўстлар даврасида ўтирганда мазкур хат ёдига тушади-да, уни суҳбатдошларига кўрсатади. Йиғилганлар бу қизиқарли топишмоқни ечишга чунонам берилиб, роса бош қотиришади. Жавоблар тўғри топилганида улар ғолиб кишилардек қувониб кетишади. Эртаси куни муҳаррир аниқлашича, кроссвордни ўйлаб топган киши автомобиль ҳалокатига сабабчи бўлганлиги учун қамалган инглиз Виктор Орвилл экан.

Шундай қилиб, кроссворд ихтиро қилинди ва тез орада кўпчиликнинг эътиборини қозонди. Ватанимизда эса биринчи кроссворд бундан 55 йил аввал «Огонёк» журналининг 1929 йил 12 май сонида эълон қилинди.

Вақт ўтиши билан кроссвордларнинг турлари кўпайди. Энди чайнворд, кроссчайнворд, айланма кроссворд, диагонал кроссворд, жавоблар рақамларда акс этадиган кроссвордлар ўйлаб топилди.

Ф. ОРИПОВ.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

Мамлакатимизнинг кучли 12 та хотин-қизлар командалари икки группага бўлиниб, Андижон шаҳри ва «Политотдел» колхози стадионларида чим устида хоккей бўйича СССР биринчилиги мусобақаларини давом эттиришмоқда. «Политотдел» колхозининг хоккейчи қизлари уч турдан кейин 5 очко тўпладилар. Суратда: «Политотдел» (Тошкент области) ва «Колос» (Борисполь, Украина) командалари ўртасидаги учрашув.

Ф. Қурбонбоев фотоси. (ЎзТАГ)

ФИГУРАЛИ УЧИШ УСТАЛАРИ ТОШКЕНТДА

Яқиндагина фигурали учиш мухлислари жаҳон чемпионати мусобақаларини телевизор орқали мириқиб томоша қилган эдилар. Шу кунларда эса тошкентликлар спортнинг бу гўзал тури вакиллари билан яқиндан танишиш шарафига муяссар бўладилар.

Бугун «Юбилей» марказий спорт саройида конькида фигурали учиш бўйича СССР чемпионати бошланади. Чемпионлик учун курашда олимпия ўйинларининг бронза медали эгаси Кира Иванова, олимпия ва жаҳон чемпионатининг қатнашчилари Вероника Першина, Марат Акбаров, Европа чемпионатининг кумуш совриндорлари Ольга Воложинская ва Александр Свинин каби машҳур спортчилар қатори келажаги порлоқ, ёшлар ўртасида жаҳон чемпиони Виктор Петренко, олимпия ўйинлари совриндори Юрий Бурейко ва бошқалар ўз маҳоратларини намойиш этадилар.

— СССР чемпионатида,— дейди Тошкентдаги фигурали учиш мактаби ўқув ишлари бўлимининг мудири И. Житяева,— ҳамшаҳарларимиздан спорт мастерлари ёшлар ўртасида ўтказилган жаҳон чемпионатида тўртинчи ўринни эгаллаган, 1983 йил Красноярскда бўлиб ўтган «Олимпия умиди» турнирининг ғолиблари — Ирина Шишова ва Алексей Сулаймоновлар иштирок этишади. Яна икки спортчимизнинг номзоди ҳам қўйилган.

СССР чемпионатида, Тошкент музида 96 спортчи 8 апрелгача куч синашади.

БИЛДИРИШ

«ТОШКЕНТ ҳақиқати» редакцияси ҳузуридаги ишчи мухбирлар университетининг навбатдаги машғулоти 6 апрель соат 18 да ўтказилади.

Редактор Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

4 АПРЕЛДАН БОШЛАБ
ФАҚАТ 10 КУН
СОВЕТ ЦИРКИ УСТАЛАРИ
ВА
ТАТАРЧА ҚУВНОҚ

«САБАН ТЎЙИ»

ПРОГРАММАДА:

Парад-прологи, бир ғилдиракли велосипедчилар;
Татаристон АССР халқ артисти Дамир ГИБАДУЛЛИН раҳбарлигидаги жонглёрлар группаси.
Татаристон АССРда хизмат кўрсатган артист Ринат АХМЕТЗЯНОВ бошчилигидаги
ҲАВО ГИМНАСТЛАРИ;
Татаристон АССРда хизмат кўрсатган артист Николай КОЗИЛЬСКИЙ раҳбарлигидаги
ГИМНАСТЛАР;
Татаристон АССРда хизмат кўрсатган артист Габдулҳақ ГИБАДУЛЛИН раҳбарлигида,
ҲАЙВОНЛАР АТТРАКЦИОНИ
Бутун томоша давомида машҳур қизиқчи масхарабоз Рашид САФАРОВ Москва ва Ленинград цирки артистлари билан ҳамкорликда томоша кўрсатади;
«БИРЛИК» ҲАВО ПАРВОЗИ — раҳбар М. РОДИН;
математика билимдони саман от ва чавандозлик олий мактаби — Алла ва Михаил КОРОЛЕВЛАР;
пластик этюд — Зинаида ВАРИЧЕВА;
«РАДУГА» акробатик ансамбли — раҳбар Валентин ДЕЕВ;
ЧАВАНДОЗ ҚИЗЛАР — раҳбар Валентина ДЕЕВА.
Тошкент циркининг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССР халқ артисти Обиджон ТОШКЕНБОЕВ.
Татар циркининг бадиий раҳбари ва постановкачиси — Татаристон АССРда хизмат кўрсатган артист Габдулҳақ ГИБАДУЛЛИН.
Томошалар шанба куни соат 16.00, 19.30 да. Якшанба куни соат 12.00, 15.00, 18.00 да бошланади.
Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

4—8 АПРЕЛЬ КУНЛАРИ

КОНЬКИДА ФИГУРАЛИ УЧИШ БЎЙИЧА СССР ЧЕМПИОНАТИ

Совет Иттифоқининг энг кучли фигурачилари, Европа, Жаҳон чемпионатлари, Олимпиада ўйинларининг ғолиблари ва совриндорлари иштирок этадилар.

4 АПРЕЛЬ
соат 8.00 дан 15.30 гача
Эркаклар — ёлғиз учиш. Мажбурий фигуралар.
Спорт рақслари. Мажбурий рақслар.
соат 19.30 да
Мусобақаларнинг очилиши. Қатнашчилар паради.
Жуфт бўлиб учиш. Қисқа программа.
5 АПРЕЛЬ
соат 8.00 дан 12.00 гача
Аёллар—ёлғиз учиш. Мажбурий фигуралар.
соат 16.00 дан 18.30 гача
Спорт рақслари. Оригинал рақс.
соат 20.00 да
Эркаклар—ёлғиз учиш. Қисқа программа.
6 АПРЕЛЬ
соат 16.00 дан 18.30 гача
Аёллар — ёлғиз учиш. Қисқа программа.
соат 20.00 да
Жуфт бўлиб учиш. Эркин программа.
7 АПРЕЛЬ
соат 15.00 дан18.00 гача
Спорт рақслари. Эркин рақс.
соат 20.00 да
Эркаклар — ёлғиз учиш. Эркин программа.
8 АПРЕЛЬ
соат 15.00 дан 17.30 гача
Аёллар — ёлғиз учиш. Эркин программа.
соат 19.30 да
Мусобақаларнинг ёпилиши. Қатнашчилар паради.

ҒОЛИБЛАРНИ МУКОФОТЛАШ.
КЎРГАЗМАЛИ ЧИҚИШЛАР.

Билетлар «ЮБИЛЕЙ» Марказий спорт зали кассаларида сотилмоқда.

Кассалар ҳар куни соат 10.00 дан 19.00 гача, мусобақалар вақтида кечки программа тугагунча ишлайди.

Кўргазмали чиқишлардан ташқари мусобақаларга коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-70-31, 46-07-53, 46-68-77.

«УЗСАНТЕХГАЗМОНТАЖ» трестининг
ЯНГИЙЎЛ КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯ КОЛОННАСИГА

БЕКОБОД ШАҲРИДАГИ ОБЪЕКТЛАРДА ИШЛАШ УЧУН САНТЕХНИК — УСТАЛАР

К Е Р А К

Маошга қўшимча тарзда ишнинг кўчма характери учун 20 процент, электр пўлат эритиш комплексида ишлаганлик учун 30 процент қўшимча иш ҳақи тўланади.

Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар. Оилалиларга бир йил давомида квартира берилиши гарантияланади.

Мурожаат учун адрес: Янгийўл шаҳри, Қирсадақ алоқа бўлими. Телефонлар: 7-69-14, 7-48-79.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/IV да **Бир актли балетлар кечаси**, 5/IV да **Пиковая дама**, 6/IVда **Оққуш кўли.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/IV да **Зебуннисо**, 5/IV да **Соқов рицарь**, 6/IV да **Рўё.**

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлигининг «Ташзаготхлопкопром» бирлашмаси коллективи бирлашма бош механиги Ю. Ш. Шарипбоевга онаси

Орзу СУЛТОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного совета народных депутатов

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000. Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

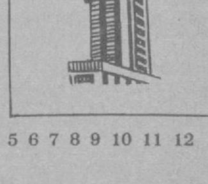

Р-07160. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1576. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12